

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Izveštaj o poslovanju kantonalnih komunalnih i
javnih komunalnih preduzeća za 2013. godinu
u Kantonu Sarajevo**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.grad.

Sarajevo, juni/lipanj 2014. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO

www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl. ing. građ.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

mr. sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:

Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:

Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Ermina Ćatić, dipl. ecc.

Edin Trgo, IT

Nihada Smajić, ekonomski tehničar

Uvod	5
1. Finansijski rezultati poslovanja.....	6
1.1. Prihodi.....	7
1.2. Rashodi.....	9
1.3. Dobit.....	13
1.4. Gubitak.....	15
2. Cijene komunalnih usluga.....	26
3. Sredstva budžeta.....	30
4. Investicije.....	31
5. Zaposlenost i plaće.....	34
6. Elementi bilansa stanja.....	39
7. Izvedeni pokazatelji poslovanja.....	44
8. Uporedni i izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a, JKP-a i KS.....	47
Rezime	48
Aneks	50

Spisak tabela

Tabela 1.	Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a- u KM	6
Tabela 2.	Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a - struktura u %	7
Tabela 3.	Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a - nominalna struktura u KM	8
Tabela 4.	Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a– struktura u %	9
Tabela 5.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a– nominalna struktura u KM	11
Tabela 6.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a– struktura %	12
Tabela 7.	Materijalni troškovi i usluge KJKP-a i JKP-a – nominalna struktura u KM	12
Tabela 8.	Pregled sadašnjih i predloženih cijena komunalnih usluga KJKP-a i JKP-a	26
Tabela 9.	Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a	30
Tabela 10.	Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a – u KM	31
Tabela 11.	Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2013. godini	32
Tabela 12.	Broj zaposlenih i plaće KJKP-a i JKP-a– 2012. i 2013.	34
Tabela 13.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a- na dan 31.12.2013. god.	35
Tabela 14.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a- na dan 31.12.2013.god. u %	36
Tabela 15.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a– unutar stručne spreme u %.	36
Tabela 16.	Neto plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2013. godini	37
Tabela 17.	Masa neto plaća i naknada – učešće u ukupnim rashodima	37
Tabela 18.	Ukupna poslovna sredstva kanonalnih i javnih komunalnih preduzeća – aktiva u KM	39
Tabela 19.	Kantonalna i javna komunalna preduzeća na dan 31.12.2012. i 2013. - struktura ukupnih poslovnih redstava	40
Tabela 20.	Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2013/2012	40
Tabela 21.	Pasiva kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM	41
Tabela 22.	Pasiva kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća – struktura u %	42
Tabela 23.	Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a- indeksi 2013/2012.	43
Tabela 24.	Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a– na osnovu dobiti i neto dobiti	44
Tabela 25.	Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a.	45
Tabela 26.	Uporedni pregled osnovnih pokazatelja poslovanja KJKP-a i JKP-a i KS	47
Tabela 27.	Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-ai KS	47

Spisak grafova

Graf 1.	Struktura prihoda po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	7
Graf 2.	Struktura ukupnih prihoda svih KJKP-a i JKP-a- struktura u %	8
Graf 3.	Rashodi po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	9
Graf 4.	Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP-a- struktura u %	10
Graf 5.	Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	14
Graf 6.	Gubitak po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	25
Graf 7.	Isplata za investicije po izvorima finansiranja svih KJKP-a i JKP-a- u %	31
Graf 8.	Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP-a- u %	32
Graf 9.	Ostvarene investicije – struktura u %	33
Graf 10.	Učešće JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u %	33
Graf 11.	Struktura zaposlenih na temelju sati rada –2013. u %	34
Graf 12.	Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2013.	35
Graf 13.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12. 2013. god	36
Graf 14.	Učešće u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2013. - građevinski objekti	39
Graf 15.	Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- učešće preduzeća na dan 31.12.2012. i 2013.	41
Graf 16.	Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a- učešće kapitala na dan 31.12.2013.	42
Graf 17.	Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,84 – 2013.	45
Graf 18.	Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,001 – 2013.	46
Graf 19.	Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,000 - 2013.	46
Graf 20.	Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,000– 2013.	46
Graf 21.	Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=1,94– 2013.	46

Uvod

U skladu sa Programom rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2013. godinu urađen je Izvještaj o poslovanju kantonalnih javnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2013. godinu u Kantonu Sarajevo.

Cilj Izvještaja je da se osnivač upozna i kontinuirano prati ostvarene rezultate poslovanja kantonalnih javnih komunalnih preduzeća (KJKP): Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace i javnih komunalnih preduzeća (JKP) Vodostan Ilijaš, Komunalac Hadžići i Trnovo i preduzima određene mjere¹.

Materijal je struktuiran tako da pored uvoda i rezimea, sadrži finansijske rezultate poslovanja, cijene komunalnih usluga, sredstva budžeta, investicije, zaposlenost i plaće, elemente bilansa stanja i izvedene pokazatelje.

U materijalu se posebno akcentiraju problemi (rizici) poslovanja, ostvareni gubitak i dobit, uticaj cijena komunalnih usluga na ostvaren finansijski rezultat i prijedlog ekonomskih cijena.

Sastavni dio materijala je Aneks-lična karta komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a).

Za pripremu materijala javnih komunalnih preduzeća trebala su da dostave:

1. Usvojen Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2013.godini
2. Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2013.godine
3. Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2013.godine
4. Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu)
5. Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV – 01)
6. Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2013. godinu
7. Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
8. Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
9. Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
10. Program sanacije gubitka
11. Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unapređenje poslovanja
12. Strukturu cijene usluge i Vaš prijedlog ekonomske cijene sa strukturom

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja komunalnih KJKP-a i JKP-a podaci za 2013. godinu komparirani su sa podacima iz 2012. godine, a s obzirom na problematiku neki podaci su dati i za ranije godine.

Informacija je urađena na temelju materijala kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća u Kantonu Sarajevo dostavljenih Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

Napomena: Rok za dostavu podataka bio je mart 2014. godine

¹ Poslovanje KJKP Gras je predmet posebne Informacije.

1. Finansijski rezultati poslovanja

Ostvareni finansijski rezultati u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu

U 2013. godini nastavljen je trend teških uslova poslovanja, prvenstveno se misli na važeće cijene usluga, koje su neekonomske, visoke cijene ulaznih osnovnih materijala (KJKP-a Sarajevogas, Toplane), velike gubitke proizvoda (gubitak vode u mreži kod KJKP-a Vodovod i Kanalizacija) otežanu naplatu, velika potraživanja, općenito slabu likvidnost i druge probleme koji se ponavljaju iz godine u godinu. Sve ovo imalo je uticaja na rezultate poslovanja u 2013. godini, ali i pored svih ovih uzroka i dugogodišnjih nerješanih problema sva KJKP-a i JKP-a su svoju osnovnu funkciju u potpunosti realizovali.

Kantonalna javna komunalna preduzeća u 2013. godini ostvarila su ukupne prihode od 277.473.307 KM i manji su u odnosu na 2012. godinu za 5,9%. Na dan 31.12.2013. godine ukupni rashodi iznosili su 331.321.922 KM i manji su za 6,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Dobit u poslovanju (dobit prije oporezivanja) ostvarilo je tri kantonalna javna komunalna preduzeća i preduzeće (KJKP-a): Tržnice i pijace, Rad i Pokop u iznosu 160.823 KM, i veća je za 29,3% u odnosu na ostvarenu dobit u 2012. godini.

Gubitak na kraju 2013. godine iznosi 54.009.438 KM i manji je u odnosu na 2012. godinu za 8,2 %. Gubitak prema Bilansu uspjeha ostvarila su KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Park i JKP-a Vodostan Ilijš, Komunalac Hadžići i Trnovo.

Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a u KM

Tabela 1.

Red. broj	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks 2013/2012	Ukupni rashodi	Indeks 2013/2012	Dobit u poslovanju	Indeks 2013/2012	Neto dobit	Indeks 2013/2012	Gubitak	Indeks 2013/2012
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	44.577.136	122,3	68.253.804	102,0					23.676.668	77,7
		2012.	36.452.183		66.928.565						30.476.382	
2.	Sarajevogas	2013.	114.511.649	84,5	119.402.959	84,6					4.891.310	88,1
		2012.	135.549.749		141.104.199						5.554.450	
3.	Toplane	2013.	54.798.552	101,9	78.271.732	105,2					23.473.180	113,5
		2012.	53.758.975		74.432.670						20.673.695	
4.	Rad	2013.	37.971.387	89,5	37.918.648	89,5	52.739	113,5	47.465	113,5		
		2012.	42.437.167		42.390.696		46.471		41.824			
5.	Park	2013.	7.854.927	92,3	9.346.261	94,2					1.491.334	105,6
		2012.	8.512.664		9.925.296						1.412.632	
6.	Pokop	2013.	9.584.116	95,8	9.575.632	95,8	8.484	111,4	2.509	165,0		
		2012.	9.999.447		9.991.833		7.614		1.521			
7.	Tržnice i pijace	2013.	3.980.110	97,0	3.880.510	96,0	99.600	155,8	89.640	161,7		
		2012.	4.104.290		4.040.350		63.940		55.442			
8.	Vodostan	2013.	1.386.807	99,1	1.670.009	96,7					283.202	86,6
		2012.	1.400.005		1.726.853						326.848	
9.	Komunalac	2013.	2.514.139	105,3	2.657.326	95,9					143.187	37,3
		2012.	2.386.476		2.770.421						383.945	
10.	Trnovo	2013.	294.484		345.041						50.557	
		2012.	390.687		384.373		6.314		5.798			
Ukupno		2013.	277.473.307	94,1	331.321.922	93,7	160.823	129,3	139.614	133,5	54.009.438	91,8
		2012.	294.991.643		353.695.256		124.339		104.585		58.827.952	

Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a-i JKP-a struktura u %

Tabela 2.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Dobit u poslovanju	Neto dobit	Gubitak
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	16,1	20,6			43,8
		2012.	12,4	18,9			51,8
2.	Sarajevogas	2013.	41,3	36,0			9,1
		2012.	46,0	39,9			9,4
3.	Toplane	2013.	19,7	23,6			43,5
		2012.	18,2	21,0			35,1
4.	Rad	2013.	13,7	11,4	32,8	34,0	
		2012.	14,4	12,0	37,4	23,4	
5.	Park	2013.	2,8	2,8			2,8
		2012.	2,9	2,8			2,4
6.	Pokop	2013.	3,5	2,9	5,3	1,8	
		2012.	3,4	2,8	6,1	0,9	
7.	Tržnice i pijace	2013.	1,4	1,2	61,9	64,2	
		2012.	1,4	1,1	51,4	31,0	
8.	Vodostan	2013.	0,5	0,5			0,5
		2012.	0,5	0,5			0,6
9.	Komunalac	2013.	0,9	0,8			0,3
		2012.	0,8	0,8			0,7
10.	Trnovo	2013.	0,1	0,1			0,1
		2012.	0,1	0,1	0,1	44,7	
Ukupno		2013.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
		2012.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

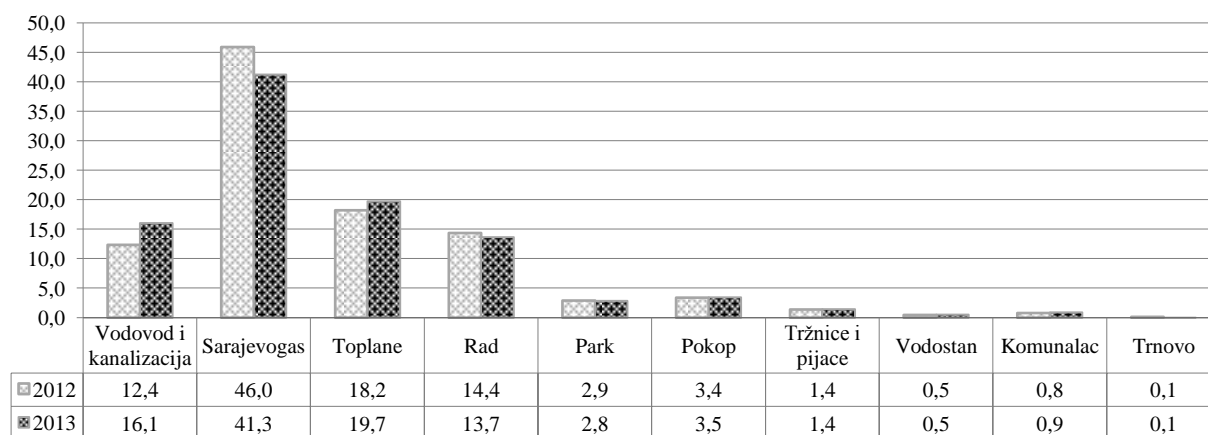
Srajevogas učestvuje u ukupnim prihodima svih preduzeća sa 41,3%, a u rashodima sa 36,0%. Dobit u poslovanju svih preduzeća najviše generišu Tržnice i pijace sa preko 61,9% učešća. Gubitak je najveći u Vodovodu i kanalizaciji sa 43,8% učešća i Toplanama sa 43,5% učešća u ukupno ostvarenom gubitku svih preduzeća.

1.1. Prihodi

U strukturi ostvarenog ukupnog prihoda u 2013. godini, kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevogas, Toplane, Vodovod i kanalizacija, i Rad ostvarili su preko 90% ukupnih prihoda. Učešće pojedinih KJKP-a i JKP-a u ukupnom prihodu svih ovih preduzeća za 2013. i 2012. godinu dato je na Grafu 1.

Struktura prihoda po KJKP-a-i JKP-a struktura u %

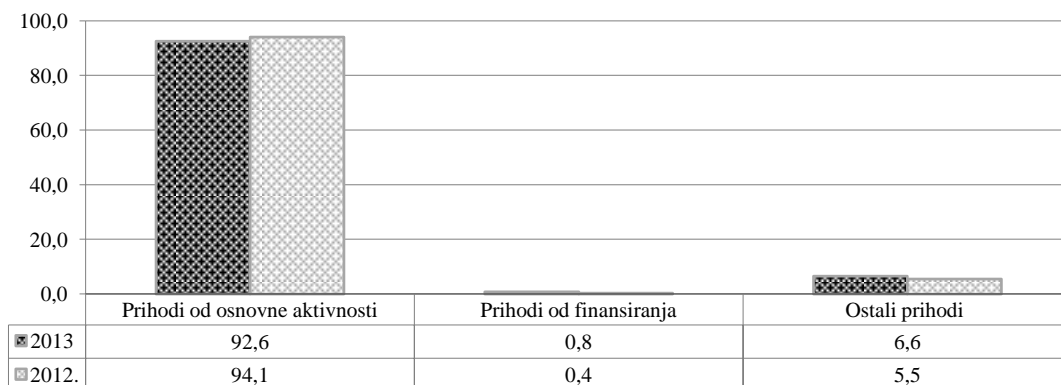
Graf 1.

Ukupna struktura prihoda svih KJKP-a i JKP-a za 2013. i 2012. godinu prikazana je na Grafu 2.

Struktura ukupnih prihoda svih KJKP-a-i JKP-a struktura u %

Graf 2.

Prihodi od osnovne aktivnosti na nivou svih KJKP-a i JKP- a u odnosu na 2012. godinu manji su za 7,5%, prihodi od finansiranja (kamate na kredite, kamate po osnovu deponovanja sredstava, naplaćeni penali i kursne razlike) povećani su za 115,0% i ostali prihodi su veći za 12,3%.

Nominalna struktura ukupnih prihoda po preduzećima kao i indeks 2013/2012 daje se u Tabeli 3, a struktura formiranja ukupnih prihoda po preduzećima u % daje se u Tabeli 4.

Ukupni prihodi KJKP-a-i JKP-a nominalna struktura u KM

Tabela 3.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks <u>2013</u> / 2012	Prihodi od finansiranja	Indeks <u>2013</u> / 2012	Ostali prihodi	Indeks <u>2013</u> / 2012	Ukupni prihodi	Indeks <u>2013</u> / 2012
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	37.633.984	112,2	93.441	86,5	6.849.711	245,6	44.577.136	122,3
		2012.	33.554.893		107.993		2.789.297		36.452.183	
2.	Sarajevogas	2013.	113.566.659	84,2	552.885	211,4	392.105	93,1	114.511.649	84,5
		2012.	134.866.922		261.582		421.245		135.549.749	
3.	Toplane	2013.	49.655.328	102,6	1.227.019	283,4	3.916.205	79,3	54.798.552	101,9
		2012.	48.384.425		432.972		4.941.578		53.758.975	
4.	Rad	2013.	36.340.960	89,6	384.541	153,6	1.245.886	77,6	37.971.387	89,5
		2012.	40.581.072		250.295		1.605.800		42.437.167	
5.	Park	2013.	7.781.597	92,6	2.864	59,1	70.466	70,2	7.854.927	92,3
		2012.	8.407.461		4.849		100.355		8.512.665	
6.	Pokop	2013.	4.376.303	104,0	62	36,9	5.207.751	89,9	9.584.116	95,8
		2012.	4.207.534		168		5.791.746		9.999.448	
7.	Tržnice i pijace	2013.	3.980.097	98,3	12	20,7	1		3.980.110	97,0
		2012.	4.049.339		58		54.893		4.104.290	
8.	Vodostan	2013.	987.991	102,1	13	7,8	398.803	92,4	1.386.807	99,1
		2012.	968.067		166		431.772		1.400.005	
9.	Komunalac	2013.	2.286.954	102,6	16.596	1515,6	210.589	134,5	2.514.139	105,3
		2012.	2.228.851		1.095		156.530		2.386.476	
10.	Trnovo	2013.	294.476	75,4	8	114,3			294.484	75,4
		2012.	390.680		7				390.687	
Ukupno		2013.	256.904.349	92,5	2.277.441	215,0	18.291.517	112,3	277.473.307	94,1
		2012.	277.639.244		1.059.185		16.293.216		294.991.645	

Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a – struktura u % Tabela 4.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	84,4	0,2	15,4	100,0
		2012.	92,1	0,3	7,7	100,0
2.	Sarajevogas	2013.	99,2	0,5	0,3	100,0
		2012.	99,5	0,2	0,3	100,0
3.	Toplane	2013.	90,6	2,2	7,1	100,0
		2012.	90,0	0,8	9,2	100,0
4.	Rad	2013.	95,7	1,0	3,3	100,0
		2012.	95,6	0,6	3,8	100,0
5.	Park	2013.	99,1	0,0	0,9	100,0
		2012.	98,8	0,1	1,2	100,0
6.	Pokop	2013.	45,7	0,0	54,3	100,0
		2012.	42,1	0,0	57,9	100,0
7.	Tržnice i pijace	2013.	100,0	0,0	0,0	100,0
		2012.	98,7	0,0	1,3	100,0
8.	Vodostan	2013.	71,2	0,0	28,8	100,0
		2012.	69,1	0,0	30,8	100,0
9.	Komunalac	2013.	91,0	0,7	8,4	100,0
		2012.	93,4	0,0	6,6	100,0
10.	Trnovo	2013.	100,0	0,0	0,0	100,0
		2012.	100,0	0,0	0,0	100,0
Ukupno		2013.	92,6	0,8	6,6	100,0
		2012.	94,1	0,4	5,5	100,0

Posmatrano po preduzećima struktura formiranja prihoda se razlikuje.

Učešće prihoda od osnove aktivnosti najveći je u JKP-u Trnovo i KJKP-u Tržnice i pijace 100%, a najmanje u KJKP-u Pokop 45,7%.

Prihodi od finansiranja u strukturi prihoda su neznatani u svim KJKP-a i JKP-a.

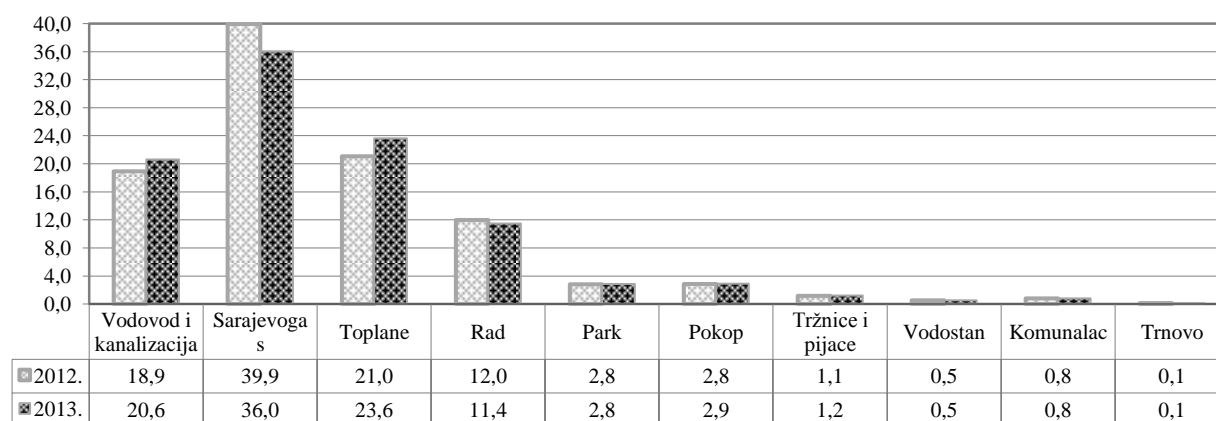
Ostali prihodi najveći su u KJKP Pokop 54,3%, a KJKP Tržnice i pijace nemaju ništa u strukturi prihoda.

1.2 Rashodi

U 2013. godini četiri kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevogas, Vodovod i kanalizacija, Toplane i Rad ostvarili su preko 91,6% ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a. (Graf 3.)

Rashodi po KJKP-a i JKP-a struktura u %

Graf 3.

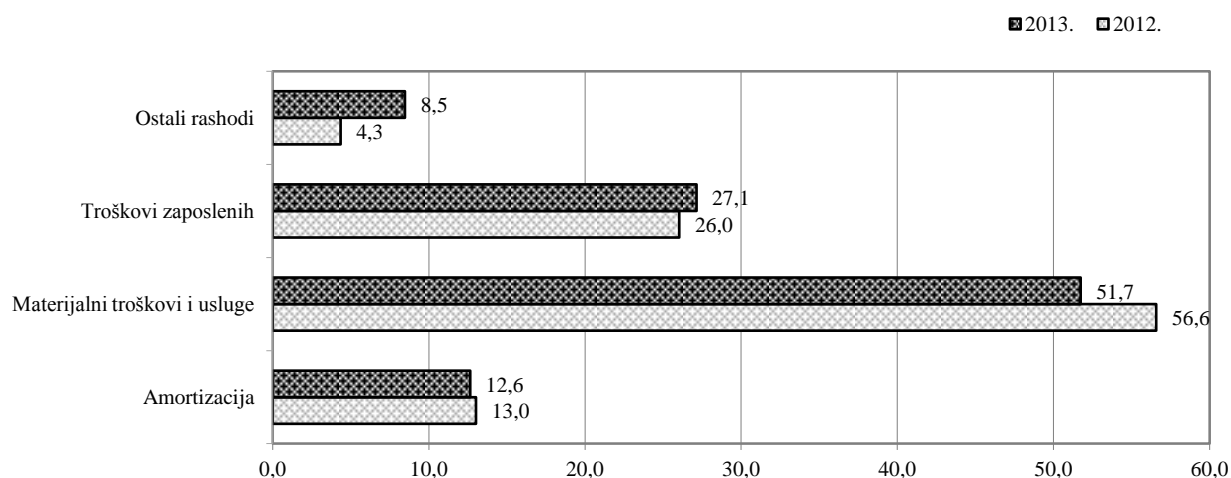

U strukturi formiranja ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a dominantni su materijalni troškovi i usluge sa učešćem od 51,7% i sa amortizacijom od 12,6 %, čine 64,3% troškova u ukupnim rashodima i manji su za 4,8 procentna poena u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi zaposlenih (bruto plaće, porezi i doprinosi na plaće i naknade plaća, te ostali troškovi zaposlenih) čine 27,1% u ukupnim rashodima i manji su za 2,4 procentnih poena, a ostali troškovi i rashodi čine 4,5% i u veći su 4,2 procentna poena u odnosu na 2012. godinu.

Struktura formiranja ukupnih rashoda KJKP-a i JKP -a data je na Grafu 4.

Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP – struktura u %

Graf 4.

Uočava se smanjenje materijalnih troškova i usluga za 14,6% na nivou svih KJKP-a i JKP-a. Do povećanja materijalnih troškova i usluga došlo je u dva KJKP-a i JKP-a, a smanjenje u ostalim preduzećima (Tabela 5).

Troškovi zaposlenih (plaće i naknade plaća neto, porezi i doprinosi iz plaća i naknada plaća) smanjeni su na nivou svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2,4%, ostali rashodi su povećani za 82,7%, a troškovi amortizacije su manji za 9,0% u odnosu na prethodnu godinu. (Tabela 5.)

Ukupno učešće troškova zaposlenih u ukupnim rashodima iznosi preko jedne četvrtine. Posmatrajući ove troškove pojedinačno po KJKP-a i JKP-a uočava se da najmanje učešće troškova zaposlenih u rashodima ima Sarajevogas od 8,6%, Toplane od 14,0%, a najveće učešće imaju: Park 79,2%, Tržnice i pijace 74,9%, Rad 69,6%, itd. (Tabela 6.)

Nominalna struktura ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a u odnosu na prethodnu godinu data je u Tabeli 5., a struktura ukupnih rashoda po KJKP-a i JKP-a u % data je u Tabeli 6.

Ukupni rashodi KJKP-ai JKP-a- nominalna struktura u KM

Tabela 5.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Indeks 2013 2012	Materijalni troškovi i usluge	Indeks 2013 2012	Troškovi zaposlenih	Indeks 2013 2012	Ostali rashodi	Indeks 2013 2012	Ukupni rashodi	Indeks 2013 2012
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	24.863.468	101,6	14.282.878	100,6	23.949.676	95,4	5.157.782	162,7	68.253.804	102,0
		2012.	24.466.193		14.193.482		25.099.699		3.169.191		66.928.565	
2.	Sarajevogas	2013.	6.981.897	63,5	99.830.203	84,4	10.265.454	99,6	2.325.405	150,9	119.402.959	84,6
		2012.	10.998.898		118.259.939		10.304.822		1.540.540		141.104.199	
3.	Toplane	2013.	4.913.856	93,4	43.967.741	85,9	10.962.563	100,1	18.427.572	262,2	78.271.732	105,2
		2012.	5.258.900		51.194.173		10.951.759		7.027.838		74.432.670	
4.	Rad	2013.	2.215.919	88,9	8.265.359	76,3	26.401.847	98,5	1.035.523	45,5	37.918.648	89,5
		2012.	2.493.446		10.825.923		26.796.803		2.274.524		42.390.696	
5.	Park	2013.	442.474	91,8	1.175.488	71,9	7.399.708	101,8	328.591	60,9	9.346.261	94,2
		2012.	481.827		1.635.390		7.268.229		539.850		9.925.296	
6.	Pokop	2013.	1.616.331	109,1	2.303.611	97,5	5.382.937	93,2	272.753	72,8	9.575.632	95,8
		2012.	1.481.314		2.362.898		5.772.923		374.698		9.991.833	
7.	Tržnice i pijace	2013.	183.654	117,1	709.623	86,0	2.905.425	96,2	81.808	213,5	3.880.510	96,0
		2012.	156.770		825.172		3.020.086		38.322		4.040.350	
8.	Vodostan	2013.	240.630	96,7	310.433	92,9	983.165	93,3	135.781	107,9	1.670.009	94,7
		2012.	248.838		334.056		1.054.145		125.814		1.762.853	
9.	Komunalac	2013.	385.748	91,7	522.745	124,5	1.426.071	86,8	322.762	112,5	2.657.326	95,9
		2012.	420.672		419.885		1.642.913		286.951		2.770.421	
10.	Trnovo	2013.	60.607	132,4	64.378	53,2	219.320	100,8	736	1132,3	345.041	89,8
		2012.	45.764		120.973		217.571		65		384.373	
Ukupno		2013.	41.904.584	91,0	171.432.459	85,6	89.896.166	97,6	28.088.713	182,7	331.321.922	93,7
		2012.	46.052.622		200.171.891		92.128.950		15.377.793		353.731.256	

Izvor podataka: Statistički aneks godišnjeg izvještaja za 2011. godinu (obrazac – Stat aneks)

U strukturi ukupnih rashoda, kao što je istaknuto, značajno je učešće materijalnih troškova i usluga od 171.432.459 KM, što iznosi 51,7% ukupnog rashoda KJKP-a i JKP-a. Od ovih troškova, na sirovine, energiju i rezervne djelove odnosi se 161.560.293 KM odnosno 94,3%, na troškove usluga 9.872.220 KM odnosno 5,7%.

Troškovi sirovina, energije i rezervnih djelova manji su za 13,1%, a troškovi usluga za 30,4% u odnosu na prethodnu godinu. Učešće troškova sirovina, energije i rezervnih djelova u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP je 48,8%, a troškova usluga 3,0%.

Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a-struktura %

Tabela 6.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	36,4	20,9	35,1	7,6	100,0
		2012.	36,6	21,2	37,5	4,7	100,0
2.	Sarajevogas	2013.	5,8	83,6	8,6	1,9	100,0
		2012.	7,8	83,8	7,3	1,1	100,0
3.	Toplane	2013.	6,3	56,2	14,0	23,5	100,0
		2012.	7,1	68,8	14,7	9,4	100,0
4.	Rad	2013.	5,8	21,8	69,6	2,7	100,0
		2012.	5,9	25,5	63,2	5,4	100,0
5.	Park	2013.	4,7	12,6	79,2	3,5	100,0
		2012.	4,9	16,5	73,2	5,4	100,0
6.	Pokop	2013.	16,9	24,1	56,2	2,8	100,0
		2012.	14,8	23,6	57,8	3,8	100,0
7.	Tržnice i pijace	2013.	4,7	18,3	74,9	2,1	100,0
		2012.	3,9	20,4	74,7	0,9	100,0
8.	Vodostan	2013.	14,4	18,6	58,9	8,1	100,0
		2012.	14,1	18,9	59,8	7,1	100,0
9.	Komunalac	2013.	14,5	19,7	53,7	12,1	100,0
		2012.	15,2	15,2	59,3	10,4	100,0
10.	Trnovo	2013.	17,6	18,7	63,6	0,2	100,0
		2012.	11,9	31,5	56,6	0,0	100,0
Ukupno		2013.	12,6	51,7	27,1	8,5	100,0
		2012.	13,0	56,6	26,0	4,3	100,0

Učešće troškova sirovina, energije i rezervnih djelova u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, s obzirom na karakter poslovanja najveće je u Sarajevogas-u 60,2% i Toplanama 26,1%.

Učešće troškova usluga u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, najveće je u Sarajevogas-u 25,8% i zatim u Rad-u 21,3% i Vodovodu i Kanalizaciji 15,7% (Tabela 7).

Materijalni troškovi i usluge KJKP-a JKP-a-nominalna struktura u KM

Tabela 7.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	sir. energ. i rez. djelovi	Indeks 2013 2012	Usluge	Indeks 2013 2012	Ukupno	Indeks 2013 2012	Ukupni rashodi	Indeks 2013 2012	Indeks 2013 2012
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	12.729.163	143,0	1.553.715	29,4	14.282.878	100,6	68.253.804	18,6	2,3
		2012.	8.900.608		5.292.874		14.193.482		66.928.565	13,3	7,9
2.	Sarajevogas	2013.	97.280.637	84,0	2.549.566	107,0	99.830.203	84,4	119.402.959	81,5	2,1
		2012.	115.877.260		2.382.679		118.259.939		141.104.199	82,1	1,7
3.	Toplane	2013.	42.287.674	85,4	1.680.067	101,1	43.967.741	85,9	78.271.732	54,0	2,1
		2012.	49.533.128		1.661.045		51.194.173		74.432.670	66,5	2,2
4.	Rad	2013.	6.153.081	71,2	2.112.278	97,0	8.265.359	76,3	37.918.648	16,2	5,6
		2012.	8.647.812		2.178.111		10.825.923		42.390.696	20,4	5,1
5.	Park	2013.	784.442	90,5	391.046	50,9	1.175.488	71,9	9.346.261	8,4	4,2
		2012.	867.105		768.285		1.635.390		9.925.296	8,7	7,7
6.	Pokop	2013.	1.551.601	112,2	752.010	76,7	2.303.611	97,5	9.575.632	16,2	7,9
		2012.	1.382.281		980.617		2.362.898		9.991.833	13,8	9,8
7.	Tržnice i pijace	2013.	156.936	74,1	552.687	90,1	709.623	86,0	3.880.510	4,0	14,2
		2012.	211.923		613.249		825.172		4.040.350	5,2	15,2
8.	Vodostan	2013.	213.188	93,9	97.245	90,9	310.433	92,9	1.670.009	12,8	5,8
		2012.	227.023		107.033		334.056		1.762.853	12,9	6,1
9.	Komunalac	2013.	375.512	138,7	147.233	98,7	522.745	124,5	2.657.326	14,1	5,5
		2012.	270.693		149.192		419.885		2.770.421	9,8	5,4
10	Trnovo	2013.	28.059	35,4	36.373	87,1	64.432	53,3	345.041	8,1	10,5
		2012.	79.198		41.775		120.973		384.373	20,6	10,9
Ukupno		2013.	161.560.293	86,9	9.872.220	69,6	171.432.513	85,6	331.321.922	48,8	3,0
		2012.	185.997.031		14.174.860		200.171.891		353.731.256	52,6	4,0

1.3. Dobit

U 2013. godini ostvarena je dobit u iznosu od 160.823 KM i veća je za 29,3% u odnosu na 2012. godinu. Neto dobit u 2013. godini ostvarena je u iznosu od 139.614 KM i veća je za 33,5% u odnosu na 2012. godinu. Dobit i neto dobit u poslovanju su ostvarila sljedeća KJKP-a: Tržnice i pijace, Rad i Pokop. (Graf 5).

KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo ostvarilo je dobit u 2013. godini u iznosu 2.509 KM i veća je za cca 1.000 KM u odnosu na 2012. godinu. Treba istaći da je Preduzeće uvelo maksimalne mjere štednje na svim nivoima tekućeg poslovanja: smanjenje broja zaposlenih, racionalizacija javnih nabavki, štednje u svim segmentima rada, a sve u cilju finansijske stabilnosti i poboljšanja poslovanja Preduzeća. I pored ostvarene dobiti bilo je suočeno sa problemima, koji su u materijalima Preduzeća vrlo su decidno navedeni.

Problemi u posovanju su:

- Budžetsko finansiranje, Budžetom KS u 2013. godini je smanjen tekući grant za 450.000 KM, a izostala je budžetska podrška za realizaciju kapitalnih ulaganja (prije svega na groblju Vlakovo);
- Cijena naknade za održavanje grobljanskih površina i uslovi njihovog održavanja,
- Cijene ostalih pogrebnih usluga (cijene usluga pri sahrani),
- Obezbjedenje dovoljnog broja grobnih mjesta za sahranjivanje,
- Problem preuzimanja, zbrinjavanja i opremanja umrlih lica i formiranje jedinstvene knjige umrlih na području Kantona Sarajevo;
Usvajanje Uredbe o upravljanju i održavanju grobalja i obavljanja pogrebne djelatnosti u Kantonu Sarajevo i
- Devastacija i oštećenje nadgrobnih spomenika i objekata na grobljima.

Po javnom pozivu Zavoda za zapošljavanje KS za zapošljavanje privremeno nezaposlenih radnika kroz javne radove Preduzeće je privremeno zaposlilo 20 radnika u roku od dva mjeseca. Isto tako, Preduzeće je potpisnik ugovora sa Ministarstvom pravde o angažovanju pravomoćno osuđenih lica na društveno koristan rad do maja naredne godine. U ovom periodu na društveno koristan rad upućeno je 11 lica. (lica osuđena za blaža krivična dijela u trajanju do jedne godine, a u cilju resocijalizacije istih.)

KJKP Pokop d.o.o. je sačinilo Prijedlog mjera, posebno je istaknuto:

- U Budžetu za 2015. godinu povećati sredstva tekućeg granta za min. 500.000 KM.
- Preko resornog ministarstva neophodno je osigurati sredstva za finansiranje kapitalnih objekata-centralna mrtvačnica, krematorij, proširenje kapela, upravna zgrada..., čime bi se u potpunosti zadovoljile potrebe građana.
- Permanentno insistirati i raditi na osiguranju finansijskih sredstava za otkup zemljišta za proširenje grobljanskih površina kako bi se obezbijedio dovoljan broj grobnih mjesta za sahranjivanje građana Kantona Sarajevo.
- Zadržati trend povećavanja i ulaganja u kapitalne investicije u skladu sa planiranim, kako bi se zadržao dostignuti nivo usluga radi sve rigoroznijih kriterija Evropske unije i usvojenih evropskih standarda kvaliteta ISO 9001:2000 i 14001:2004.
- Kontinuirano poduzimati sve raspoložive mogućnosti animiranja građana u vezi izmirivanja obaveza za održavanje i čišćenje aktivnih grobalja, uključujući pisane i elektronske medije info-centra „Pokop“-a lični angažman pojedinaca i dr.
- Izvršiti analizu cijena usluga, iste korigovati po mogućnosti do nivoa približno-ekonomska cijena.

Posebno je apostrofirana cijena komunalne usluge, koja je za ovu vrstu djelatnosti najniža u okruženju i nije se mijenjala od 1995 godine već je i 2001.godine smanjena. Preduzeće smatra da je

neophodno utvrditi ekonomsku cijenu za svoje usluge i do utvrđivanja ekonomske cijene da treba zadržati sufinansiranje iz Budžeta Kantona kako bi se omogućilo poslovanje bez gubitka.

Proširenje groblja Vlakovo izvan postojećeg je imperativ poslovanja, te je potrebno riješiti imovinsko-pravne odnose i groblje dovesti u granice predviđene Prostornim planom KS do 2023. godine, odnosno urgentno rješavati proširenje grobljanskih površina za redovne ukope otkupom minimalno 40.000 m² godišnje

Usvajanje Uredbe o upravljanju i održavanju groblja i obavljanja pogrebne djelatnosti u KS. Trenutno se radi po Odluci Skupštine grada usvojene iz 1984. Godine i dopunjene 1985. godine koja nije sveobuhvatna. Pripremljena je nova Uredba i dostavljena je Vladi KS na usvajanje, a čijom primjenom će se urediti ova djelatnost sa decidno određenim nadležnostima i poslovima svih subjekata.

KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo naplaćuje usluge sahranjivanja po cijenama iz 1995. godine, a 2001. godine su smanjene, što govori u kakvim uslovima posluje Preduzeće. te smatra da je neophodno utvrditi ekonomsku cijenu za svoje usluge.

Za ostvarenje obavljanja funkcije Preduzeća BKS odobren je tekući grant za 2013. godinu u iznosu 4.500.000 KM, realizovan je u vrijednosti 3.950.000 KM, a nerealizovani dio je 550.000 KM (175.000 KM za novembar i 375.000 KM za decembar mjesec i za te iznose iskazno je potraživanje na dan 31.12.2013. godine.

KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo na dan 31.12. 2013. godini ostvarilo je dobit od 47.465 KM i veća je za 13,5% u odnosu na ostvarenje u 2012. godini.

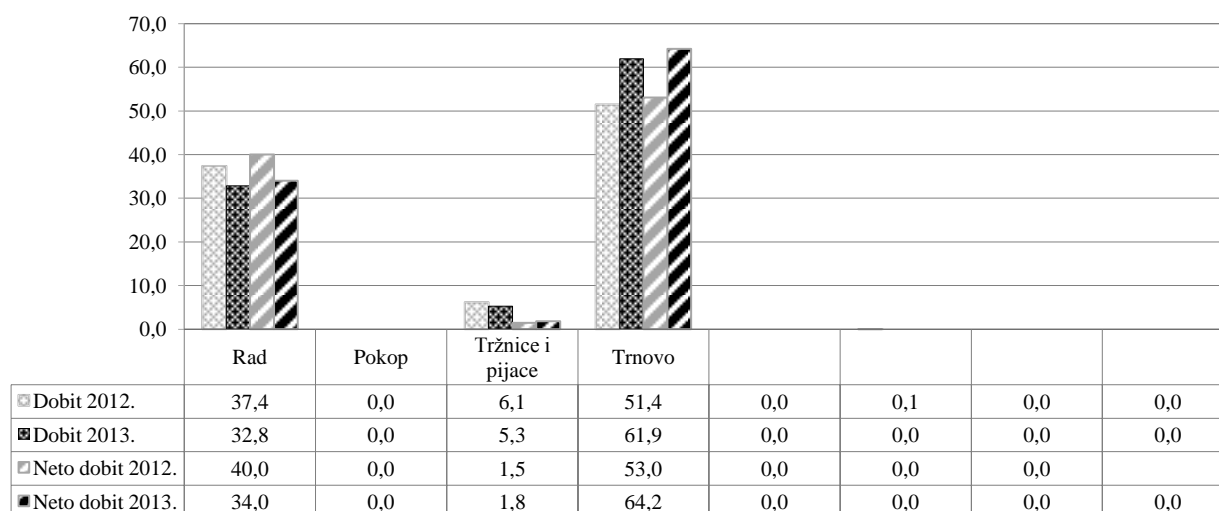
U Izvještaju o poslovanju navedene su poteškoće i odnose se na deficit novčanih sredstava, rasta cijena ulaznih komponenti potrebnih za obavljanje funkcija poslovanja, stagnacija cijena usluga, kao i stagnacija investicionih ulaganja iz svih izvora finansiranja .

Uz stepen naplate od 74,5 % za privredu i građane od 74,7 % i naplatom ranije tuženih potraživanja, obezbijedila se likvidnost poslovanja kojom su se postigle uredne isplate plaća, toplog obroka, prevoza, poreza i ostalih obaveza, sve je imalo odraza na kvalitetno i uspješno obavljanje usluga preduzeća.

Procenti naplate u odnosu na 2012.godinu bilježe povećanje od 4 % i za građane i za privredu.

Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a-struktura u %

Graf 5.

Ostvareni gubitak u 2013. godini iznosi 54.009.438 KM i u odnosu na 2012. godinu manji je za 8,2%.

1.4. Gubitak

Gubitak su ostvarila slijedeća KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Park i JKP-a Komunalac Hadžići, Vodostan Ilijaš i Trnovo. U ukupnom gubitku od 54.009.438 KM sa 99,1% učestvuje KJKP.

Sva kantonalna javna komunalna preduzeća i javna komunalna preduzeća istakla su da su poslovala u velikim problemima i uz preduzimanje maksimalnih mjera racionalizacije poslovanja.

KJKP Vodovod i kanalizacija, d.o.o. Sarajevo

Ostvareni gubitak 2013. godine 23.676.668 KM koji je za cca. 6,8 miliona KM ili 22,3% manji u odnosu na 2012. godinu. Preduzeće je u gubicima preko trideset godina.

Preduzeće je u Prijedlogu Izvještaja o poslovanju za 2013. godinu istaklo glavne probleme:

- Osnovni i najveći problem u poslovanju je nepotpuna i nedosljedna primjena Zakona o komunalnim djelatnostima, a i nedovoljna podrška od strane Kantona Sarajevo, kao Osnivača;
- U 2013. godini izrazito su bile smanjene dotacije iz BKS (U 2012. godini ta sredstva su iznosila 5,5 miliona KM, a u 2013. godini 0,8 miliona KM);
- Zadržavanje cijene vode i odvodnje na niskom nivou i istovremeno nedovoljnog dotiranja budžetskih sredstava Kantona, uzrokovalo je nelikvidnost Preduzeća u 2013. Godini;
- Zbog lošeg stanja vodovodne mreže, a posebno njene starosti, što uzrokuje velike gubitke vode. Stopa otpisanosti građevinskih objekata je 71,56% a pojedinačno otpisanost je bila kako slijedi: vodovodne mreže 76,33 %, kanalizacione mreže 57,12%, rezervoara 65,15% i ukupna otpisanost opreme 85,6%. Postoji manjak rezervoarskog prostora cca 30% u odnosu na propisane uslove, za slučaj havarije i održanje 4-8 h vršnih dnevnih potreba. (Starost vodovodne mreže odrazila se i na noćno obaranje pritiska, kako bi se obezbjedile dovoljne količine vode udnevnim satima.);
- Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2013. godine su iznosila 7,9 miliona KM i veća su za cca. 1,4 miliona KM (22%) u odnosu na dan 31.12.2012. godina. I pored intenzivnih mjera poduzetih na polju naplate smatraju posljedicom sve lošije platežne sposobnosti stanovništva kao i pravnih subjekata, a naročito nakon povećanja cijena usluga od 01.08.2013. godine;
- Obaveze prema dobavljačima za robe i usluge su cca. veće za 9,2 miliona KM. Dug prema „Elektrodistribuciji“ u 2013. godini iznosio je 6,0 miliona KM,
- Tužbeni zahtjevi zaposlenika po osnovu umanjenih plata po osnovu Kolektivnog ugovora iznose cca 1,0 milion KM, te je preduzeće izvršilo rezervisanje troškova za sudske sporove i štetne ugovore u iznosu od cca. 0,7 miliona KM.
- Ukupne obaveze, rezervisanja i razgraničenja na dan 31.12.2013. godine iznosile su ukupno cca. 75,0 miliona KM.
- Preduzeće nije moglo da vrši kapitalna ulaganja da bi obnovilo pojedine dijelove sistema zbog nedostatka finansijskih sredstava (zbog cijene u kojoj nije ugrađena amortizacija sredstava) i zbog uskraćivanja sredstva za kapitalna ulaganja iz Budžeta Kantona Sarajeva.

Istaknuto je da ju u 2013. godini poslujući sa aktuelnim cijenama vode i odvodnje moglo se izmiriti samo 60% troškova koje Preduzeće ima pružajući usluge vodosnabdjevanja i odvodnje.

Cijena vode i odvodnje nije utvrđena u skladu sa stvarnim troškovima poslovanja (prosječna ostvarena cijena vode i odvodnje u 2013. godini je 1,39 KM/m³ vode, a stvarna 2,52 KM/m³), tako da Preduzeće ne može da obnavlja svoja sredstva u mjeri u kojoj je to potrebno.

Preduzeće ima obaveze po kreditima: Kredit Međunarodne banke za rekonstrukciju razvoj (IBRD) gdje Preduzeće zajedno sa Ministarstvom prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je nosilac aktivnosti na obnovi postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila i Obnova postrojenjase izvodi u okviru implementacije „Projekta otpadnih voda Sarajeva“, koji se finansira iz kredita Svjetske banke (23,6 miliona €). Kredit u cjelosti vraća Kanton Sarajevo.

Napomena: Početkom 2014. godine došlo je do potpisivanja ugovora između Kantona Sarajevo i KJKP „ViK-a“ i predstavnika firmi izvođača i time je ozvaničen početak rekonstrukcije postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na Butilima

Na prijedlog resornih ministarstava Vlada Kantona Sarajevo, septembra 2009. godine, dala je saglasnost za finansiranje Projekta sanacija dotrajalih dijelova vodovodnog i kanalizacionog sistema u Sarajevu, kreditom EBRD (Evropska Banka za Obnovu i Razvoj) u iznosu od 30.000.000,00 €. Kredit će u cjelosti vraćati KJKP „ViK“ Sarajevo. Početak implementacije Projekta nije realizovan u 2013 godini, s obzirom da kredit nije proglašen efektivnim, odnosno sredstva nisu operativna.

Napomena: Naime potrebno je potpuno ispunjenje uslova iz Ugovora o zajmu BIH, a koji nisu do danas završene. (Konkretno obaveze koje se trebaju završiti odnose se na aktivnosti potpisivanja subsidijarnih Ugovora (sa pravnim išljenjima) između BiH, FBIH i KS i Ugovora o podršci projektu između FBIH i KS I EBRD-a, kao i obaveza Ministarstva finansija KS da dostavi kopiju budžeta u kojem su planirana sredstva za sufinansiranje projekta (PDV).

Najznačajniji rizici i pretpostavke koje su identificirani u internom dokumentu „Strategija rizika za 2013“, a koji mogu imati značajan utjecaj na ostvarivanje ciljeva i rezultata Rizici su:

- rizik neprimjenjivanje postojeće regulative –Zakona o komunalnim djelatnostima (Regulatorni rizik/država/politika),
- rizik neekonomske cijene vode (Finansijski rizik)
- rizik dugoročnog poslovanja sa gubitkom (Rizik likvidnosti),
- rizik solventnosti (Rizik neispunjenja ugovornih obaveza),
- rizik od kreditnog zaduživanja (Rizik finansijskog tržišta),
- rizik gubitaka vode u vodovodnom sistemu (Rizik djelatnosti),
- rizik proširenja/rekonstrukcije vodovodne mreže (Rizik djelatnosti),
- rizik održavanja kanalizacionog sistema (Rizik djelatnosti),
- rizik kontinuiranog snabdijevanja vodom svih regularno priključenih potrošača (Rizik djelatnosti),
- rizik neotklanjanja kvarova (Operativni rizik),
- rizik skladištenja i korištenja gasnog hlora (Rizik kapaciteta) i
- rizik sanitarno-tehničke zaštite vodovodnog sistema (Strateški rizik).

Dugoročna rezervisanja i razgraničenja na dan 31.12.2013. iznose 55,6 miliona KM, a u okviru njih najveći dio predstavljaju dugoročna razgraničenja u iznosu od 54,2 miliona KM i u osnovi ta se razgraničenja odnose najvećim dijelom na neamortizovanu vrijednost stalnih sredstava koja su finansirana iz doniranih sredstava kantona, općina i drugih donatora.

Na osnovu Izvještaja Tima za borbu protiv gubitaka u vodovodnom sistemu u 2013. godini korištenjem IWA10 metodologije i raspoloživih podataka o količinama proizvedene i ovlaštene (legalne) potrošnje vode proračunati su ukupni gubici vode. (Proizvedene količine vode uzete za proračun gubitaka po IWA metodologiji manje za cca. 1%, od stvarno proizvedenih količina).

Ukupne gubitke čine: stvarni gubici (tehnički gubici) koji u 2013. godini iznose 64,7% (isticanja na cjevovodu, na priključnim cijevima, na armaturama i ostala isticanja, pozadinska isticanja, isticanja na transportnim cjevovodima, pretok i propuštanja rezervoara) i administrativni (prividni) gubici koji u 2013. godini iznose 9,2% (nefakturisana legalna potrošnja, bespravna potrošnja 5% od

isporučene količine, greške na mjernom mjestu kod potrošača, neočitanja i greške u bazi kod prenosa podataka)

U strukturi gubitka gubitak od redovne aktivnosti iznosi 25.731.008 KM, prihodi po osnovu ostalih prihoda i rashoda iznose 2.192.969 KM. Gubitak na dan 31.12. 2013. godine je 23.676.668 KM.

Urađen je Program sanacije gubitka i kako je istaknuto osnov svega je poslovanje po ekonomskim cijenama, odnosno neophodno je obezbjediti poslovanje po ekonomskim cijenama, odnosno da se nadoknadi Preduzeću razlika sredstava do ekonomske cijene. Takođe od Osnivača očekuju da se riješi pitanje naplate vode od socijalno ugroženih kategorija stanovništva i efikasnost sudova po tužbama.

Iz Budžeta KS za 2013. godinu doznačeno je 851.800 KM za pokriće gubitka u poslovanju, odnosno za obezbjeđenje obrtnih sredstava, jer se putem aktualne cijene vode i odvodnje ne mogu obezbjediti potrebna sredstva kojim bi se izmirili stvarni troškovi poslovanja. Ova sredstva se koriste prvenstveno za izmirenje obaveza za električnu energiju.

Oprihodovane količine vode u 2013. godini iznosile su 24,4 mil. m³ ili 26,1% od proizvedene vode i odnose se na fakturisanu naplaćenu i nenaplaćenu potrošnju.

Ukupna količina proizvedene vode (pumpni sistem i gravitacija) je 94.021.8017 m³ i veća je za 1,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Od ukupno proizvedene vode u 2013. godini:

- fakturisano (prodato) je 24.381.058 m³ vode ili 26,1%
- neoprihodovana 68.916.790 m³ vode ili 73,9%
- stvarni tehnički gubici vode iznose. 60.361.3000 m³ vode ili 64,7%
- administrativni gubici vode iznose 8.555.400 m³ vode ili 9,2%,

Fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2013. godini iznosila su 40,9 miliona KM i za 4,3 miliona KM (12%) su veća nego u 2012. godini. To je prvenstveno rezultat povećanja cijena za vodu i odvodnju, koje su u primjeni od 01.08.2013. godine, odnosno 01.12.2013.g.

Naplaćena potraživanja (sa PDV i PVN) podrazumijevaju naplatu svih računa bez obzira u kojoj su godini izdati (dakle i naplatu tzv. „starih računa“). Ukupno naplaćena potraživanja u 2013. godini iznose 37,9 miliona KM i u odnosu na 2012. godinu naplaćena potraživanja su veća za cca. 2,3 miliona KM (6%).

U 2013. godini stopa tekuće naplate (naplaćeno u 2013.godini / fakturisano u 2013. godini) je 82% i manja je za 3% u odnosu na prethodnu godinu.

Stope tekuće naplate po kategoriji potrošača:

– Individualni potrošači – privatne kuće	87%
– Potrošači u objektima kol. Stanovanja	78%
– Privreda	82%

Preduzeće je predložilo mjere za poboljšanje stanja:

Početi primjenu član 23. Zakona o komunalnoj djelatnosti, kojim je regulisano finansiranje rada komunalnih preduzeća;

- Pored postojećih aktivnosti na naplati potraživanja potrebno je osmisliti i nove načine i formiranje stalnih ekipa za isključenja na terenu, opremljenih posebnom mehanizacijom i ostalom opremom;
- Pružiti podršku efikasnijeg rada suda na rješavanju predmeta utužene vode i odvodnje. efikasniji rad sudova po pitanju komunalnih predmeta; Nastaviti dalje aktivnosti s Visoko sudskim i tužilačkim vijećem kako bi se brže obrađivali predmeti na sudu po osnovu neplaćenih računa za vodu i odvodnje
- Troškove za vodu i odvodnju socijalno ugroženih potrošača kompenzirati iz odgovarajućih fondova direktnim uplatama Preduzeću

Takođe na zaštiti okoliša, prvenstveno zaštiti vodnih resursa Preduzeće je preduzelo mjere:

1. Smanjenje gubitaka u distribuciji vode kroz rekonstrukciju mreže,
2. Smanjenje tereta zagađenja od urbanih/sanitarnih otpadnih voda

KJKP Sarajevogas, d.o.o. Sarajevo

U 2013. godini KJKP Sarajevogas ostvario je gubitak u iznosu od 4.891.310 KM i manji je za 663.141 KM u odnosu na ostvareni gubitak u 2012. godini. Gubitak izražen u relativnom iznosu u kapitalu Preduzeća sadržan je u visini od 7%.

Za razliku od realizacije tehničko –tehnoloških planskih ciljeva, glavni ekonomski ciljevi nisu ostvareni.

Kao što je istaknuto u materijalima Preduzeća 2013. godina je bila izuzetno teška poslovna godina i Preduzeće se suočilo sa velikim odstupanjima između planskih i ostvarenih vrijednosti i veličina, a posebno je apostrofirano:

- Nije ostvarena zahtjevana minimalna korekcija cijene distribucije gasa od 0,04 KM proporcionalno svim kategorijam kupaca;
- Nepotpuno i neredovno izmirivanje dugovanja KJKP Toplane (dug KJKP Toplane iznosi 88,5 miliona KM) i u vezi s tim nedonošenje Zakona o finansijskoj konsolidaciji javnih komunalnih preduzeća;
- Neizmirivanje obaveza prema BH-Gasu (62,3 miliona KM) uslijed hronične nelikvidnosti;
- Značajan opadajući trend isporuke prirodnog gasa što se odražava na ukupno poslovanjerealizovani a to su: održavanje likvidnosti i poslovanje bez gubitaka.
- Preduzeće obaveze po osnovu kredita BOSS 30290 i TF 24026 redovno izmiruje u dva godišnja anuiteta.

Preduzeće preduzima neophodne aktivnosti na poboljšanju stepena naplate, posebno je u Sanacionom programu naglašen problem naplate od Toplane koje u zimskoj potrošnji učestvuju sa preko 40%. U januaru 2014. godine izmirivale su fakturu za februar 2012. godine i kasne sa plaćanjem 22 fakture. Sarajevogas kasni sa plaćanjem BH gasu 8 fakture.

Ukupan stepen naplate je iznad 95%, kada se izuzme stepen naplate od KJKP Toplane. Stepennaplate od KJKP Toplane je 20,7%.

Kako je Preduzeće istaklo ekonomski ciljevi održavanja likvidnosti i poslovanje bez gubitaka mogu se obezbijediti jedino uz podršku osnivača (Kanton Sarajevo) i to kroz:

- dobijanje saglasnosti na promjenu cijene distribucije gasa (korekcija za 0,04 feniga/Sm³);

- reprogram nenaplaćenih potraživanja od Toplana, a što je u funkciji povećanja likvidnosti Preduzeća.

Kada je u pitanju prodajna cijena gasa u 2013. godini, troškovi nabavke gasa su u periodu januar-avgust 2013. godine kalkulirani sa cijenom nabavke gasa od 0,820 KM7Sm³, dok su za period septembar-decembar 2013. godine troškovi nabavke gasa kalkulirani sa cijenom od 0,754 KM7Sm³,

Predložena ekonomska prodajna cijena za 2014. godinu KM S/m³ iznosi 0,854 KM/m³ za domaćinstva uz povećanje cijene distribucije za 0,04 KM S/m³.

Istaknuto je da će gubitak u poslovanju u 2013. godini pokriti Osnivač.

Prijedlog mjera koje se očekuju od Vlade KS i Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša:

- Korekcija cijene distribucije gasa od 0,04 KM proporcionalno svim kategorijama kupaca;
- Model rješavanja dužničko povjerilačkih odnosa na relaciji Toplane-Sarajevogasa;
- Obezbjedenje sredstva iz Budžeta KS po osnovu zatvaranja kreditnih obaveza Sarajevogasa
- Izmjena Tarifne politike Preduzeća
- Implementiranje ekološkog projekta Grada Sarajeva.

Napomena: Preduzeće se u skladu sa Zaključkom Vlade KS u svrhu djelimičnog izmirenja duga BH Gasu za isporučeni prirodni gas zadužilo kod Unicreditbanke 5.miliona KM u skladu sa zakonskim mogućnostima. Budući da Zaključak Vlade KS nije realizovan, Sarajevogas je na sebe preuzeo obavezu izmirenja kamate po kreditu u iznosu 682 hiljade KM, koju je i redovno servisirao putem mjesečnih otplata i u više dopisa tražio urgentno obezbjeđenje sredstava iz Budžeta KS za 2014. godinu po osnovu zatvaranja kreditnih obaveza.

Posebno je istaknuto da je neophodno da Vlada KS što hitnije odobri ekonomsku cijenu distribucije prirodnog gasa te omogući rentabilno poslovanje.

Isto tako, Preduzeće je donijelo Program sanacije kojim mora biti riješeno:

- negativan finansijski rezultat,
- akumulirana dugovanja KJKP Toplana i
- akumulirane obaveze KJKP Sarajevogasa prema BH-gasu

Kroz sanacioni Program Preduzeće je predvidjelo mjere i aktivnosti koje će samo provoditi i čijom realizacijom efekat ušteda bi iznosio 1.799.382 KM. Takođe uz dodatno uložene napore predviđaju da će se u odnosu na 2013. godinu smanjiti za cca 1,24 miliona KM iznos sumnjivih i spornih potraživanja, kao i broj zaposlenih za 3%.

KJKP Toplane, d. o.o. Sarajevo

KJKP Toplane u 2013. godini ostvarilo je gubitak 23.473.180 KM i veći je za 13,5% u odnosu na 2012. godinu.

Zbog neekonomske cijene centralnog grijanja u čitavom postratnom periodu, Preduzeće je ostvarivalo gubitak u poslovanju. Prvi put je iskazan gubitak iznad visine kapitala na dan 31.12. 2007. godine, što dovodi u pitanje dalje funkcionisanje Preduzeća i održivost funkcije.

Čitavim nizom mjera KJKP "Toplane-Sarajevo" stvorile su neophodne preduslove koji omogućavaju efikasnije i racionalnije poslovanje od snižavanja ukupnih troškova poslovanja, do transformacije u profitabilno i zdravo preduzeće. Međutim kako je istaknuto u materijalima Preduzeća značajan dio aktivnosti nemoguće je rješavati u okviru "Toplana", već je neophodno

angažiranje odgovarajućih kantonalnih institucija, pa i federalnih. Rješenjem o registraciji KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o.(od 19.06.2006.) studiozno i permanentno nastoji da otkloni uzroke negativnog poslovanja Preduzeća. Kako je navedeno u materijalu unapređenje sistema upravljanja u Preduzeću, uvođenje potpune transparentnosti KJKP Toplane Sarajevo, te kvalitetno upravljanje energijom i ekologijom u Kantonu bili su prioritetni, a što je u skladu sa Strategijom razvoja KJKP "Toplane-Sarajevo" za period 2010. – 2020.

Razlozi ostvarenog gubitka prema Izvještaju o poslovanju za period 1.01. 31.12. 2013. godine su:

- Neodobranje cijene koštanja centralnog grijanja i nepotpuna primjena Tarifnog sistema;
- Previsoka cijena gasa koju nije pratilo povećanje cijene grijanja;
- Ispravka vrijednosti potraživanja zbog nemogućnosti naplate;
- Rashodi po osnovu rezervisanja potencijalnih obaveza za PDV;
- Rashodi po osnovu IDA kredita.

Preduzeće je u 2013. sačinilo Studiju rizika za 2013. godinu.

Rizici u poslovanju su:

- Nepostojanje zakonskih propisa i podzakonskih akata i njihove implementacije
- Neadekvatan Tarifni sistem za gas i toplotnu energiju (previsoka cijena gasa i neekonomska cijena grijanja);
- Zbog nedonošenja Tarifnog sistema dolazi u pitanje dalji nastavak i implementacija projekta mjerenja, obračuna i naplate centralnog grijanja, te sudskih sporova i dodatnih troškova;. (Uredba o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne Nemogućnost završavanja sistema, tj. nepostojanje sopstvenih izvora finansiranja (sredstva amortizacije) zbog neekonomske cijene.;
- Rizik neizmirenja obaveza po kreditima i
- Nemogućnost izmirenja obaveza prema Sarajevogasu.

Vrlo decidno je u Izvještaju o poslovanju za 2013. godinu je data Struktura gubitka:

1.Gubitak od poslovnih aktivnosti iznosi 10.188.832 KM i manji je od ostvarenog gubitka istog perioda prethodne godine za 46%. **Gubitak od poslovnih aktivnosti čini 21% poslovnih prihoda, što znači da je cijena centralnog grijanja direktno podcijenjena za taj iznos gubitka.**

2. Dobit od finansijskih aktivnosti po osnovu prihoda od pozitivnih kursnih razlika. iznosi od 1.073.636 KM, Ova dobit umanjuje gubitak od poslovnih aktivnosti, **tako da gubitak od redovne aktivnosti iznosi 9.115.196 KM.**

3. Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda ostvaren je u iznosu od 2.821.526 KM.

4. Gubitak perioda 23.473.180 KM, jer gubici po osnovu rezervisanja obaveza za PDV i povećanja obaveza za IDA kredite iznose 11.576.453 KM.

5. Nepokriveni gubici u poslovanju na dan 31.12.2013. godine iznose 109.993.272 KM, od čega je gubitak iznad visine kapitala **78.407.411 KM**, a gubitak do visine kapitala 22.585.861 KM. Dakle kako je istaknuto u Izvještaju o poslovanju za period 01.01-31.12.2013. godine nepokriveni gubici u poslovanju iznose **100.993.272 KM.**

Gubitak iznad visine kapitala iznosi: 78.407.411 KM

- gubitak	2008. godine	25.039.507 KM
- dio gubitka	2009. godine	14.880.236 KM
- dio gubitka	2010. godine	5.928.499 KM
- dio gubitka	2011. godine	11.144.703 KM
- dio gubitka	2012. godine	20.527.148 KM

- dio gubitka za period 01.01.-31.12.2013. godine	887.318 KM
- gubitak do visine kapitala iznosi:	22.585.861 KM
- dio gubitka za period 01.01.-31.12.2013.godine	2.585.861 KM

Gubici u poslovanju u iznosu **100.993.272 KM** izazvani su neprovođenjem Odluka Skupštine preduzeća: SP-03-01/12 od 29.02.2012. godine, SP-03-01/12 od 06.09.2012. godine, SP-0201/13 od 11.03.2013. godine i SP-04-01/13 od 01.11.2013. godine.

Obzirom da nije izvršeno potpuno pokriće gubitaka u skladu sa Odlukama Skupštine preduzeća, na osnovu Odluke Uprave br. 03-03-02-65/14 od 29.01.2014. godine:

- Izvršen je prenos nepokrivenog gubitka iz 2012. godine u iznosu od 20.673.695 KM sa pozicije gubitka tekuće finansijske godine na poziciju gubitak iznad visine kapitala;
- Izvršen je prenos dijela sa pozicije gubitka ranijih godina do visine kapitala na poziciju gubitak iznad visine kapitala, za dio nepokrivenog gubitka za 2011. godinu u iznosu od 1.912.166 KM;
- Izvršeno je knjiženje na poziciji gubitka tekuće finansijske godine u iznosu od 23.473.180 KM;
- Izvršen je prenos dijela nepokrivenog gubitka tekuće finansijske godine u iznosu od 887.318 KM sa pozicije gubitka tekuće finansijske godine na poziciju gubitak iznad visine kapitala KM.

Poseban problem Preduzeća je **nemogućnost izmirenja obaveza prema Sarajevogas i kao što je istaknuto** obaveze prema Sarajevogas su rezultat disbalansa između ulazne cijene gasa i izlazne cijene centralnog grijanja, kao i nemogućnosti naplate potraživanja.

Sredstva za izmirenje obaveza prema Sarajevogas u iznosu od **87.904.944 KM**, potrebno je predvidjeti u Budžetu Kantona Sarajevo kroz donošenje Zakona o sanaciji i konsolidaciji javnih komunalnih preduzeća ili donošenjem odluke o otpisu dijela obaveza prema Sarajevogas po osnovu korekcije distributivne cijene gasa za KJKP „Toplane-Sarajevo“ u prethodnom periodu.

U Izvještaju o poslovanju za period za period 01-31.12.2013 godina istaknuto je da iako je dat pregled po godinama da iznos ni struktura nisu usaglašeni sa Sarajevogasom. Preostale obaveze na dan 31.12. po godinama su:

- preostale obaveze iz 2006. godine	12.644.343 KM
- preostale obaveze iz 2007. godine	25.459.891 KM
- preostale obaveze iz 2008. godine	7.487.527 KM
- preostale obaveze iz 2010. godine	1.419.004 KM
- preostale obaveze iz 2011. godine	9.692.078 KM
- preostale obaveze iz 2012. godine	116.125.872 KM
- preostale obaveze iz 2013. godine	15.076.229 KM

Po osnovu distributivne cijene gasa, Sarajevogas je zaračunao KJKP Toplanama, u periodu 1997.-2013. godine, iznos od 59,78 mil. KM. Preduzeće, kako je istaknuto bez aktivne uloge Osnivača, neće moći izmiriti obaveze koje na dan 31.12.2013. godine iznose 87.904.944 KM.

Bez jedinstvenog tretmana tarifa za gas i centralno grijanje, kao i podrške Osnivača u smislu obezbjeđenja efektivnih sredstava, KJKP "Toplane-Sarajevo" neće moći izmiriti navedene obaveze. Preduzeće je opterećeno obavezama po dugoročnim kreditima koje na dan 31.12.2013. godine iznose 24.233.105 KM

Zbog potpisivanja ugovora o preuzimanju duga, KJKP „Toplane-Sarajevo“ po osnovu IDA kredita, neto efekat povećanja obaveza po IDA kreditima na dan 31.12.2013. godine je 4.117.564 KM (povećanje obaveza u iznosu od 4.625.260 KM umanjeno za procjenu plaćenih obaveza do 31.12.2013. godine u iznosu od 507.696 KM).

Sredstvima Kantona koja su uplaćena u 2013. godini u iznosu 646.183 KM plaćene su dospjele obaveze-glavnica u 2013. godini (od 01.03.2013. godine) po IDA kreditima u iznosu od 506.161 KM i kamate po dospjelim anuitetima u 2013. godini u iznosu od 140.022 KM (kamate su knjižene na poziciji finansijskih rashoda).

Istaknuto je da je prava je redovno pripremala prijedloge pokrića gubitaka u poslovanju, koje je Skupština preduzeća usvojila, ali odluke Skupštine nisu uvrštene u Budžet Kantona Sarajevo za 2013. godinu, niti je donesena odluka o otpisu dijela obaveza prema Sarajevogasu.

Bruto potraživanja od prodaje na dan 31.12.2013. godine iznose 79.809.504 KM, od čega je ispravka vrijednosti potraživanja 69.629.606 KM, a neto potraživanja iznose 10.179.898 KM.

Naplata svih potraživanja na dan 31.12.2013. godina u odnosu na fakturisano iznosi 42.764.752 KM ili 95%.

Program konsolidacije Preduzeća sastojao iz dva dijela i to:

1. Sanacija postojećeg stanja na dan 31.12.2013. godine, i to:

- pokrićem nastalih gubitaka
- izmirenjem nastalih obaveza

2. Donošenje adekvatnih odluka sa primjenom od 01.01.2014. godine, kojima se Preduzeću obezbjeđuje poslovanje bez gubitaka.

Isto tako Preduzeće je predložilo mjere koje je potrebno preduzeti:

- Utvrditi Tarifni sistem od strane Vlade Kantona Sarajevo;
- Utvrditi tarifne stavove i njihovu visinu na osnovu trenutno važećih cijena;
- Utvrditi cijenu koštanja centralnog grijanja;
- Pokriće gubitaka efektivnim sredstvima (prema prijedlogu mjera za konsolidaciju) za izmirenje obaveza Sarajevogasu;
- Reprogram obaveza prema Sarajevogasu u skladu sa odobrenim sredstvima za pokriće gubitaka u Budžetu Kantona Sarajevo (Zakon o konsolidaciji) ili otpis obaveza;
- Planiranje sredstava u Budžetu Kantona Sarajevo za otplatu anuiteta prema Podugovoru Kanton Sarajevo i Toplane (IDA krediti);
- Izmjene Kolektivnog ugovora i njegovo usklađivanje sa poreznim propisima
- Izmjene Zakona o komunalnim djelatnostima sa posebnim osvrtom na tretman imovine i realizacija projekta mjerenja utroška toplotne energije, obračun i fakturisanje toplotne energije na osnovu očitavanja na kumulativnom mjeracu.
- U skladu sa potpisanim podugovorom između KJKP „Toplane-Sarajevo“ i Kantona Sarajevo, planirati sredstva za otplatu anuiteta na godišnjem nivou cca 850.000 KM u Budžetu Kantona Sarajevo;
- Zatražiti putem institucija Kantona da se od Federalnog ministarstva finansija iz fonda koji je formiran od privatizacije stanova, tj. kućnih instalacija refundira iznos ulaganja u kućne instalacije koje je preduzeće evidentiralo u poslovnim knjigama od 01.01.2013. godine;
- Donošenje odluke o smanjenju cijene gasa za KJKP „Toplane-Sarajevo“;
- Donošenje odluke o oslobađanju KJKP „Toplane-Sarajevo“ posebne takse za ratni gas,
- Izmjene propisa i procedura koje definišu rad sudova po pitanju naplate komunalnih usluga (donošenje propisa kojima se ograničavaju određena prava građana radi neplaćanjakomunalnih usluga – centralnog grijanja).

KJKP „Park“ d.o.o Sarajevo ostvario je gubitak u iznosu 1.491.334,01 KM u 2013. godini i veći je za 5,6% u odnosu na prethodnu godinu. Naime, negativni finansijski pokazatelji kontinuirani su od 2009. godine, a kao jedan od razloga su nedovoljni prihodi iz Budžeta KS za održavanje zelenih površina istaknuto je u materijalu Preduzeća.

Poslovanje u 2013. godini bilo opterećeno izraženim teškoćama, nedovoljnim prihodima i smanjenim sredstvima Budžeta KS. Istaknuto je da iako su primljena sredstva iz Budžeta KS daleko

veća nego u prethodnoj godini i njihovo učešće u ukupnom prihodu je 66,76%, nisu bila dovoljna za pozitivno poslovanje, odnosno pokriće rashoda od 56,11%.

Debalans u ostvarenju prihoda iz osnovne funkcije Preduzeća mogao se samo dijelom ublažiti nastojanjem za smanjenje troškova poslovanja i ostvarivanjem prihoda od trećih lica na tržištu.

Isto Revolving kredit u iznosu od 650.000 KM morao je biti utrošen sa aprilom 2012. godine kako bi se izvršile obaveze prema zaposlenim i dobavljačima. Kredit nije bio vraćen banci te je došlo do privremene blokade računa. Kredit je vraćen sa 31.12.2013. godine sa pripadajućom kamatom od 37.741,42 KM u deset jednakih rata, što je još više otežalo finansijsku situaciju Preduzeća.

Takođe, kao što je istaknuto, rad Preduzeća bio je otežan nedostatkom radne snage predviđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, za koja nisu osigurana budžetska sredstva u godini, a i u ranijim godinama. Isto tako Gradska uprava Sarajevo nije uplatila sredstva od 260.000 KM na ime plaća i naknada, koje je KJKP Park uplatio angažovanim radnicima po osnovu projekta Posao za sve na period od 4 mjeseca što se odrazilo na neispunjavanje obaveza Preduzeća prema stalno uposlenim i dobavljačima.

Nedostatak finansijskih sredstava u godini osim gubitka u poslovanju imao je za posljedicu i probleme u tekućoj likvidnosti i gotovinskim troškovima.

Preduzeće smatra neophodnim dugoročna kreditna zaduženja u iznosu 1.500.000 KM za finansiranje uplate doprinosa PIO za period februar-decembar 2013. i obaveza zdravstvenog osiguranja, te finansiranje tekućih aktivnosti.

Kao poseban rizik smatraju rezultate sudskog spora sa firmom Yelloow Sarajevo i tužbe dijela zaposlenih po nepoštivanju Kolektivnog ugovora.

Za pokriće gubitka od planiranih ukupnih sredstava u iznosu od 450.000 KM uplaćeno je 200.000 KM.

JKP „Vodostan“, d.o.o. Ilijaš ostvario je gubitak u iznosu 283.202,51 KM u 2013. godini, koji je manji u odnosu na prethodnu godinu za 13,4%.

Razlozi (problemi) su: neekonomska cijena komunalne usluge, koja je formirana 1997. godine i poslije toga se nije mijenjala, a rast troškova, zatim debalans između ekonomske cijene i važeće nije u dovoljnoj mjeri pokriven iznosom dotacije-subvencije iz Budžeta KS. Pored neekonomske cijene istaknut je problem naplate, a isto tako i struktura potrošača, odnosno korisnika usluga ne garantuje adekvatnu naplatu i time uspješnije poslovanje, slabost poreskog sistema (Preduzeće dužno da plati porez PDV do 10 u mjesecu, a vodne doprinose do 20 u mjesecu bez obzira da li će se naplatiti komunalna usluga).

Specifičnost samog Preduzeća je dodatno izvor gubitka:

- Centralni vodovod otvorenog tipa, voda zahtjeva tretman, voda se za višu zonu- prepumpavanje;
- Lokalni vodovodi su ispod ekonomske održivosti;
- Ilijaški vodovod nema jake privredne potrošače;
- Problemi u redovnoj naplati što se odražava na likvidnost

Izražen je i problem sušnih ljeta, koja se javljaju zadnjih godina, a isto tako Preduzeće ima višak vode koju izljuje u kanalizaciju 10 meseci u toku godine jer ne može tehnološki raditi ispod optimalnog minimuma ulaza vode na filter stanicu.

Korisnici koji ne izmiruju svoje obaveze su tuženi. Da bi se povećao procenat Na planu realizacije naplate komunalne usluge sudskim putem ušlo se u praktičnu operativnu fazu. Preduzeće tužbama potražuje iznos 1.794.175,51 KM. Naplatom navedenog iznosa naplate kako je navedeno u materijalu krajnja mjera je isključivanje sa vodovodne mreže.

Preduzeće je sačinilo Program sanacije gubitka. Iznos akumuliranog gubitka planira se pokrivati kroz povećanje naplate potraživanja, u cilju ostvarivanja dobiti, koja bi se rapoređivala na akumulirani gubitak.

Kompenzacija neekonomske cijene u sektoru hidrotehnike i održavanje i čišćenje uličnih slivnika i kanala za vodu iznosi 390.592 KM.

Takođe sačinjen je Program mjera za unapređenje poslovanja.

Osnovni zadatak pored ostalih, u cilju unapređenja i jačanja poslovanja Preduzeća je:

- Održati dostignuti nivo i raditi na unapređenju istog;
- Nastaviti sa mjerama racionalizacije i analize troškova poslovanja;
- Poduzimati i radikalne mjere u cilju efikasnije naplate potraživanja, čak i isključivanja jednog dijela potrošača;
- Provoditi mjere zaštite u skladu sa postojećim planovima i zonama zaštite;
- Kontrolom kvaliteta vode obezbjediti pouzdano i sigurno vodosnadbjevanje;
- Nastaviti istraživanje i praćenje izvora u kanjonu Misoče;
- Neophodno je tražiti dodatne resurse (izvore vode) s obzirom da Misoča kao glavni vodni resurs urbanog dijela općine Ilijaš u toku ljeta skoro presuši;
- Na nivou Općine donijeti podzakonski akt kojim će se definisati način potrošnje vode izgradskog vodovoda;
- Kontrola, održavanje i upravljanje lokalnim traži posebne mjere u cilju njihove veće funkcionalnosti (ugradnja vodomjera, prevazilaženje kroz standarde pojavu zamucivanja izvorišta u periodu velikih voda, nedozvoljavati fizičke spojeve privatnih kaptaza na vodovodnu mrežu koju kontroliše ventil, provođenje komunalnog reda uopšte i dr.

JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići ostvario je gubitak u iznosu 143.187 KM u 2013. godini, i manji je za 240.759 KM ili 62,7% u odnosu na 2012.godinu. I dalje je prisutan znatan gubitak vode u sistemu koji iznosi cca 56,3%, a manji je za 1,29% u odnosu na prethodnu godinu.

Porast fakturiranih usluga i povećanje postotka naplate smanjili su gubitak u poslovanju. U 2012.godini naplaćeno je 156.469,87 KM spornih potraživanja.(dugovanja iz prethodnih godina)

Osnovni uzroci poslovanja sa gubitkom su:

- neekonomski cijena komunalnih usluga,
- gubici vode na distributivnoj mreži,
- gubici vode usljed nepropisnog korištenja,
- problemi u vodosnadbjevanju zbog nedovoljnog kapaciteta vodovodnih sistema i malih profila
- problem naplate komunalnih usluga, naplata usluga proizvodnje i distribucije vode i odvođenja otpadnih voda od domaćinstava iznosila je 82 %.
- otežavajuća okolnost bila je umanjene sredstava iz Budžeta KS za 295.800 KM za obavljanje djelatnosti i dr.

Preduzeće predložilo Program sanacije gubitka. NO je donio Odluku da se gubitak za 2013. godinu u cjelukupnom iznosu knjiži na teret akumuliranog gubitka.

Prijedlog mjera u cilju poboljšanja poslovanja i finansijskih rezultata su:

- Pristupiti utvrđivanju i primjeni stvarne cijene koštanja za usluge distribucije vode i odvodnje otpadnih voda u skladu sa članom 23. Zakona o komunalnim djelatnostima KS (Sl. Novine KS, broj 31/04);
- Donijeti Odluku o zaštiti izvorišta i zaštitnim zonama i sačiniti Plan impementacije,
- Povećati procenat naplate svih korisnika komunalne usluge uz primjenu svih zakonskih mjera (prinudna naplata), dok bi ostali plaćali stvarnu cijenu usluga
- Neizdavanje saglasnosti i uslovljenost izdavanja ličnih ličnih dokumenata podnosiocima kod kojih postoji dug, poboljšanje sudske naplate,
- Ponovo pokrenuti inicijativu za izmjenu Zakona o PDV-u kojom bi se plaćao PDV na osnovu naplaćene realizacije za pružene komunalne usluge;
- Kod nadležnog ministarstva KS insistirati na uvođenju subvencija za plaćanje usluga individualne komunalne potrošnje socijalno ugroženih kategorija stanovništva
- JKP “Komunalac “ d.o.o. Hadžići u izvještajnom periodu od svih vodovodnih sistema isporučio je ukupno 2.309.755 m³.
- Potrebno je planirati Budžetom KS sredstva za komunalnu potrošnju planirati na nivou relizovanih sredstava u 2012. godini jer kako je istaknuto u 2013. godini ta su sredstva znatno smanjena i to je dovelo do velikih problema u zadovoljavanju potreba stanovnika općine Hadžići);

- Sugerisat pokretanje inicijative za izmjene Zakona o PDV (naplata PDV po osnovu naplaćene realizacije za pružene komunalne usluge.
- Insistirati kod nadležnih ministarstava KS na planiranju kapitalnih transfera na rekonstrukciji vodovodne mreže u cilju smanjenja gubitaka vode u vodovodnom sistemu.
- Cijene usluga potrebno je povećati za 52% uz postojeće dotacije iz Budžeta Kantona Sarajevo da bi se ispoštovale odredbe Kolektivnog ugovora u cjelosti.

JKP „Trnovo“, d.o.o. Trnovo u 2013. godini poslovalo je sa gubitkom u iznosu 50.557 KM, dok je u 2012. godini ostvarilo dobit. Gubitak u 2013. godini je ostvaren iako je Preduzeće nastojalo unaprijediti svoj rad.

Preduzeće je u toku 2013. godine poduzelo niz aktivnosti, između ostalog:

- Krajem 2013.godine, pored redovne naplate na javnim parking prostorima, započelo i sa naplatom parking prostora na javnim površinama ispred apartmanskih objekata na Bjelašnici;
- Potpisan je Ugovor o sanaciji lokalnih puteva;
- Sa Zavodom za javno zdravstvo u cilju održavanja postignutog nivoa sanitarno-higijenske ispravnosti vode za piće takođe potpisan Ugovor
- Potpisan je Ugovor o zimskom održavanju lokalnih puteva na području mjesne zajednice Dejčići,

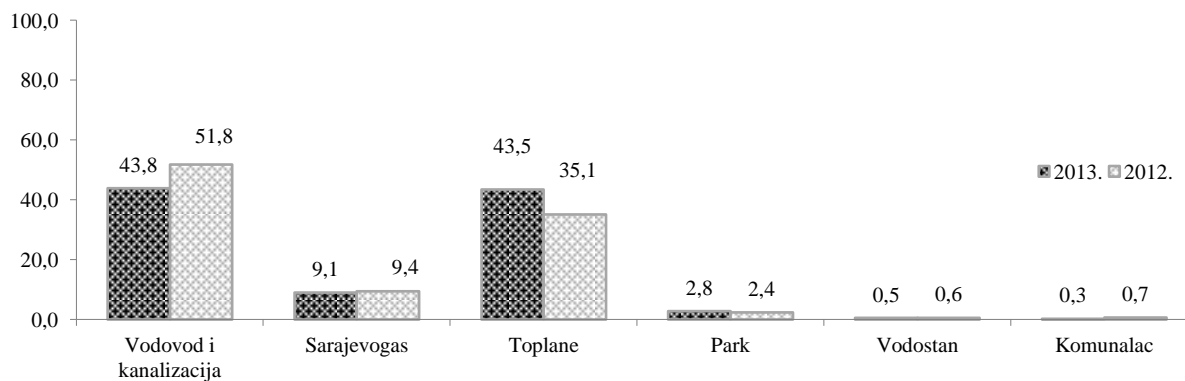
U 2013. godini nisu za novembar i decemba isplaćene plaće.

Posebno je istaknuto da su u 2013. godini umanjena budžetska sredstva za 51,6% u odnosu na 2012. godinu ili za 160.000 KM.

Općinsko vijeće Trnovo, krajem 2013.godine donijelo je Odluku o utvrđivanju cijena vodosnabdijevanja na području Općine Trnovo, te je Preduzeće započelo aktivnost priprema za početak naplate usluga vodosnabdijevanja od strane korisnika usluga na ovom području.

Gubitak po KJKP-a i JKP-a - struktura u %

Graf 6.

2. Cijene komunalnih usluga

Cijene komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat. Kod kalkulacije cijena uzeti su u obzir troškovi koji utiču na njeno formiranje.

Pregled sadašnjih i predloženih cijena komunalnih usluga KJKP-a i JKP-a

Tabela 8.

R. br.	Kategorija potrošača	Jedinica mjere	Cijena u KM		Indeks	Napomena	
			važeća	Prijedlog			
I	KJKP Vodovod i kanalizacija, d.o.o						
1.	Prosječna cijena vode iznosila je 1,39 KM/m ³ .						
II	KJKP Toplane, d.o.o.						
1.	I Stambeni prostior						
	12 mjeseci paušal	KM/m ²	1,188	1,748		Cijene su bez PDV-a .	
	7 mjeseci energija			2,181			
	12 mjeseci fiksni troškovi			0,476			
2.	II Poslovni prostor						
	7 mjeseci paušal	KM/m ²	4,013	5,419			
	7 mjeseci energija			4,032			
	12 mjeseci fiksni troškovi			0,809			
III	KJKP Rad						
	Potrošač	KM/m ²	0,09	0,25	178	Ekonomska cijena iznosi 0,25	
IV	JKP Vodostan, d.o.o.						
1.	Individualni potrošači	KM/m ³	0,70	1,40	200	U prijedlogu cijena nije uračunat PDV i PVN.	
2.	Potrošači - zajednička.mjerila	KM/m ³	1,00	2,00	200		
3.	Privredni potrošači	KM/m ³	2,60	5,20	200		
V	JKP Komunalac-Hadžići, d.o.o.						
1.	Domaćinstva						
	- cijena vode troše <5 m ³	KM/m ³	0,60	1,24	206,0	Predložena cijena je povećana i za sve kategorije potrošača preko 2 puta. U prijedlogu cijena nije uračunat PDV i VPN.	
	- cijena vodetroše >5 m ³	KM/m ³	0,80	1,65	206,0		
	- odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	0,30	0,62	206,0		
2.	Pravna lica						
	- cijena vode	KM/m ³	0,60	1,24	206,0		
	- odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	0,30	0,62	206,0		
3.	Ostali potrošači						
	- cijena vode	KM/m ³	1,80	3,71	206,0		
	- odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	0,90	1,85	133,3		
Elementi kalkulacije cijene tržno-pijačnih usluga sa uključenim efektima inflacije							
Redn i broj	Opis			Stanje prije inflacije	Trošak inputa uvećan za 7,5%*dok cijena usluga ostaje ista	Trošak inputa uvećan za 7,5%*sa zadržanim procenton dobiti (marže)	
1.	Materijalni troškovi			7,64%	8,21%	8,21%	
2.	Amortizacija			13,10%	14,08%	14,08%	
3.	Troškovi zaposlenih			38,72%	41,62%	41,62%	
4.	Troškovi usluga			16,38%	17,61%	17,61%	
5.	Razni troškovi poslovanja			2,15%	2,31%	2,31%	
6.	Finansijski troškovi uključeni u troškove proizvoda			1,18%	1,27%	1,27%	
7.	PDV			14,53%	14,53%	15,62%	
8.	Dobit (Marža)			6,30%	0,37%	6,30%	
9.	UKUPNO			100%	100%	107,02%	
Cjenovnik tržno-pijačnih usluga							
Redn i broj	Opis			Jedinica mjere	I A	I B	II
	Pijačne tezge za voće,povrće, cvijeće i ljekovito bilje						
	Dnevni zakup pijačne tezge						

R. br.	Kategorija potrošača	Jedinica mjere	Cijena u KM		Indeks		Napomena
			važeća	Prijedlog			
1.	Dio tezge za voće,povrće ,cvijeće i ljekovito bilje			m ²	4,00	4,00	3,50
Mjesečna rezervacija tezge							
2.	Obezbjedenje prodajnog mjesta do 1m2						
	(Rezervacija po ugovoru za mjesec)			m ²	17,00	17,00	10,50
Dnevni zakup rashladne vitrine							
3.	Za prodaju jaja			m ²	15,00	10,00	5,50
4.	Za prodaju mliječnih proizvoda			m ²	18,00	11,50	6,50
5.	Za prodaju suhog mesa i mesnih prerađevina			m ²	24,50	12,50	9,50
Mjesečna rezervacija rashladne vitrine							
6.	Obezbjedenje prodajnog mjesta do 1m2						
	(Rezervacija po ugovoru za mjesec)			m ²	40,00	28,50	21,50
7.	U ambalaži			m ²	1,50	1,50	1,00
Mjesečno skladištenje robe							
8.	Magacinski prostor do 10m2			m ²	170,00		
9.	Magacinski prostor preko 10m2			m ²	340,00		
Korištenje vage s kompletom velikih i malih utega							
10.	Dnevni zakup vage s kompletom malih i velikih utega			kom	2,50	2,50	2,00
Ostale naknade							
11.	Ulaz automobila za snabdijevanje			1h	1,50	1,50	1,00

Kod prijedloga formiranja cijena svako preduzeće ima svoje specifičnosti.

KJKP Toplane d.o.o Sarajevo kao i prethodnih godina naglašavaju dio cijena grijanja uglavnom zavisi od ulazne cijene gasa. Na cijenu grijanja utiče da li se fakturiše cijela godina ili se posebno fakturišu zimski period i ljetni period.

U izvještaju Preduzeće podrazumjeva i izmjenu tarifnog sistema u odnosu na dosadašnji način, plaćanje kroz 12 mjeseci za stambeni prostor, kroz 7 mjeseci za poslovni prostor, odnosno neophodno je donijeti Tarifni sistem za centralno grijanje.

Prijedlog novog Tarifnog sistema za centralno grijanje podrazumjeva i automatizam u formiranju cijena u ovisnosti od promjene ulaznih parametara, odnosno energenata.

Zbog nedonošenja Tarifnog sistema, kako je istaknuto u rizicima Preduzeća dolazi u pitanje dalji nastavak i implementacija projekta mjerenja, obračuna i naplate centralnog grijanja, te sudskih sporova i dodatnih troškova,nemogućnosti završetka sistema i dr.

KJKP Sarajevogas d.o.o Sarajevo Već je istaknuto je da Preduzeće, kao distributer gasa za Kanton Sarajevo, svoju cijenu distribucije nije povećavlo od 2002. godine (aktuelna cijena distribucije gasa objavljena je u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“ broj 27/02 od 28.11.2002. godine), dok se nabavna cijena gasa mijenjala više puta (cijena gasa po kojoj Preduzeće nabavlja gas od "BH-Gasa").

Kada je u pitanju prodajna cijena gasa u 2013. godini, troškovi nabavke gasa su u periodu januar-avgust 2013. godine kalkulirani sa cijenom nabavke gasa od 0,820 KM7Sm³, dok su za period septembar-decembar 2013. godine troškovi nabavke gasa kalkulirani sa cijenom od 0,754 KM7Sm³.

Preduzeće je sačinilo Struktura prodajne cijene po kategorijama kupca u 2013. godini i planske ekonomske cijene gasa u 2014. u (KM/Sm³)

Predložena ekonomska prodajna cijena za 2014. godinu KM S/m³ iznosi 0,854 KM/Sm³ za domaćinstva, Toplane 0,86 KM/Sm³, za Velike kupce 1,024 KM/Sm³, Male kupce 1,034 KM/Sm³ i Specijalni potrošač 0,918 KM/Sm³, u cijene uključeno povećanje cijene distribucije za 0,04 KM /m³.

Napomena: Posebnom kupcu-Istočno Sarajevo planirano je povećanje cijene za 0,01 KM/Sm³ zbog činjenice da se prema tom kupcu obavlja transport gasa a ne distribucija gasa.

KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo Prosječna ostvarena cijena vode i odvodnje u 2013. godini je 1,39 KM/m³ vode, a stvarna 2,52 KM/m³).

Kako je navedeno u Prijedlogu Izvještaja o poslovanju za 2013. godinu Vlada Kantona Sarajevo donijela 2 Odluke o utvrđivanju cijena usluga vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnje otpadnih voda kojom se definišu cijene potrošnje vode i odvodnje za domaćinstva, za privredne subjekte i za sva ostala pravna lica.

U **I Odluci**, svi potrošači iz kategorije „domaćinstva“ su bili izuzeti od povećanja cijene vode i odvodnje za „prvih“ 5 m³ potrošene vode mjesečno.

Sa povećanjem potrošnje vode se povećava i njena cijena, tako da za potrošnju narednih 5m³ vode cijena je trebala biti povećana na iznos od 1,76 KM/m³, a svaki kubik vode preko potrošenih 10 m³ trebao se platiti po cijeni od 1,95 KM/ m³.

Institucije, tj. pravna lica iz oblasti zdravstva, obrazovanja, nauke, kulture, socijalne zaštite i vojne institucije plaća će 1,67 KM/m³ potrošene vode, uz fiksni iznos od 4,68 KM. Za ostale potrošače cijena će iznositi 3,12 KM/ m³, a fiksni dio je određen u zavisnosti od profila vodomjera.

Odluka se počela primjenjivati 1. Augusta 2013. godine.

II Odlukom od 26.11.2013 utvrđene su nove cijene usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda u Kantonu Sarajevo.

Po ovoj Odluci cijena za domaćinstva za potrošenih prvih 5 m³ neće se mijenjati i iznositi će 1,00 KM/m³.

Domaćinstva čija se potrošnja kreće između 5 i 30 m³ mjesečno plaćat će cijenu od 1,20 KM/m³, a cijena od 1,67 KM/ m³ vode obračunavat će se za potrošače čija potrošnja prelazi iznos od 30 m³ u jednom mjesecu.

Ova Odluka će se primjenjivati od 01.12.2013. godine.

U 2013. godini od strane organa upravljanja preduzeća poduzeto je niz mjera na izradi normativnih akata, kao i provođenje mjera na sanaciji i reorganizaciji poslovanja, koje svoj puni doprinos trebaju dati u 2014. godini.

KJKP Rad d.o.o Sarajevo, u Izvještaju utvrđuje slijedeće elementene koji predstavljaju osnovicu za izradu kalkulacija cijena komunalnih usluga:

- plaće zaposlenih (najniža plaća, koeficijent složenosti poslova, dodatak, doprinosi i porezi na plaću u skladu sa postojećom Zakonom),
- ostale naknade (topli obrok, prevoz na posao i s posla, regres i dr.),
- amortizacija (u skladu sa zakonskim propisima),
- održavanje sredstava rada (u skladu sa normativom i iskustvom za svaku vrstu usluga),
- osiguranje (osiguranje imovine i lica), troškovi energenata (cijena sredstava rada i mehanizacije, utrošak goriva i maziva koji se odeduje kataloškim-tehničkim normativima),

- ostali troškovi (sirovina ,materijala, hemikalija, HTZ opreme, telefona, struje, grijanja, reklame, propagande, sitnih usluga, kancelarijskog materijala, administracije, troškovi utuženja, troškovi zakupa i sl),
- obaveze (cijene komunalnih usluga mogu se korigivati po osnovu otplate dugoročnih kredita za izgradnju i rekonstrukciju),
- po urađenoj kalkulaciji za individualnu komunalnu potrošnju (usluge odvoza smeća) cijene su za 178% veće na postojeću cijenu (0,09KM/m²) i iznose 0,25 KM/m².

JKP Vodostan d.o.o. Ilijaš kod prijedloga ekonomske cijene za vodu, najveće učešće ima „živi rad“, zaposleni, a uzeto je u obzir specifičnost u sistemu vodosnabdijevajna, troškova poslovanja, predviđenih prihoda koje je potrebno ostvariti putem cijene za vodu, socijalno stanje korisnika itd.

JKP Komunalac d.o.o Hadžići insistira na uvođenju ekonomske cijene ili cijene koštanja komunalnih usluga individualne i kolektivne komunalne potrošnje u skladu sa članom 23. Zakona o komunalnim djelatnostima,

KJKP Tržnice i pijace d.o.o Sarajevo u materijalu Struktura cijena i prijedlog ekonomske cijene sa strukturom, istaklo je potrebu za usaglašavanjem, prije svega zbog povećanja ulaznih troškova koje Preduzeće ima. (Istaknuto je da je analiza cijene koštanja urađena po nalogu Kantona). U pomenutoj Analizi zaključili su da Preduzeće treba povećati cijene usluga za približno 7% ukoliko želi zadržati postojeći procenat dobiti. To je posljedica rasta cijena svih elemenata kalkulacije tržišno-pijačnih usluga.

Dat je Cjenovnik za tržišno-pijačne usluge i Cjenovnik za usluge izdavanja poslovnih prostora.

Treba napomenuti da su sve tržnice u gradu podijeljene u dvije zone. (Prva zona na A i B područje).

KJKP-a Park d.o.o Sarajevo u Izvještaju ne ističe problematiku cijena svojih usluga s obzirom, da uspješnost njihovog poslovanja zavisi od finansijske podrške nadležnog Ministarstva i Vlade Kantona Sarajevo.

KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo naplaćuje usluge sahranjivanja po cijenama iz 1995. godine, a 2001. godine su smanjene, što govori u kakvim uslovima posluje Preduzeće. te smatra da je neophodno utvrditi ekonomsku cijenu za svoje usluge.

Preduzeće od građana za čišćenje i održavanje groblja (održavanje) naplaćuje godišnju naknadu u iznosu od 8,50 KM sa PDV-om koja je među najnižim u regiji kako je istaknuto u materijalu.

Cijena koštanja održavanja jednog grobnog mjesta koje u prosjeku (sa pripadajućim komunikacijama) zauzima 7,0 m² trebala bi iznositi 58,87 KM. (što je u skladu sa Programom i planom čišćenja i održavanja aktivnih komunalnih grobalja za 2013. godinu što iznosi 6.045.477 KM i kad se ovaj iznos dovede u koorelaciju.

Sve do utvrđivanja ekonomske cijene Preduzeće smatra da treba zadržati sufinansiranje iz Budžeta Kantona kako bi se omogućilo poslovanje bez gubitka.

U problematici poslovanja, između ostalog, navedeno je da je potrebno urgentno rješavati proširenje grobljanskih površina za redovne ukope otkupom minimalno 40.000 m² godišnje Preduzeće među najvećim rizicima kojima može biti izloženo je nedostatak sredstava za otkup zemljišta, kao i pripremu grobnih površina za sahranu. Za prevazilaženje ovog rizika Preduzeće je iskoristilo zemljište iz vlastitog obuhvata u cjelini, a u narednom periodu treba institirati da se sredstva za ove namjene nađu među prioritetima u Budžetu Kantona.

3. Sredstva budžeta

Ukupno doznačena sredstva Budžeta KS KJKP-a i JKP-a u toku 2013. godine iznosila su **22.613.600** KM i manja su za 38,2% u odnosu na 2012. godinu.

Pregled doznačenih sredstava i odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP - a po javnim komunalnim preduzećima daje se u Tabeli 9.

Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a

Tabela 9.

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks <u>2013</u> / 2012	Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP - a	
		2012.	2013.	2012.	2013.		2012.	2013.
1.	Vodovod i kanalizacija	36.452.183	44.577.136	8.359.600	1.103.200	13,2	22,9	2,5
2.	Sarajevogas	135.549.749	114.511.649					
3.	Toplane	53.758.975	54.798.552	7.272.095	1.850.000	25,4	13,5	3,4
4.	Rad	42.437.167	37.971.387	7.600.000	7.600.000	100,0	17,9	20,0
5.	Park	8.512.665	7.854.927	6.250.000	6.250.000	100,0	73,4	79,6
6.	Pokop	9.999.448	9.584.116	4.950.000	4.500.000	90,9	49,5	47,0
7.	Tržnice i pijace	4.104.290	3.980.110					
8.	Vodostan	1.400.005	1.386.807	731.588	426.100	58,2	52,3	30,7
9.	Komunalac	2.386.476	2.514.139	1.130.100	734.300	65,0	47,4	29,2
10.	Trnovo	390.687	294.484	310.000	150.000	48,4	79,3	50,9
	UKUPNO	294.991.645	277.473.307	36.603.383	22.613.600	61,8	12,4	8,1

Sredstava budžeta u 2013. godini smanjena su kod JKP-a Vodostan za 41,8%, KJKP Toplane za 74,6%, JKP Komunalac za 35,0%, KJKP Vodovod i kanalizacija za 86,8%, KJP Trnovo 51,6%, KJKP Pokop 9,1 %, dok su ostala ista kod KJKP Parka i KJKP Rada i KJKP-a: Sarajevogas i Tržnice i pijace nisu imala doznačenih sredstava iz budžeta u 2013.godini.

Sredstva Budžeta doznačena KJKP-a i JKP-a odnose se na pokriće gubitaka iz prethodne godine, plaćanje gasa Sarajevogasu (KJKP Toplane), subvencioniranje potrošnje određenih kategorija stanovništava, otkup zemljišta, nabavku opreme i sl.

4. Investicije

Isplate za investicije u 2013. godini su iznosile 15.219.492 KM i manje su su za 18,7% u odnosu na 2012. godinu.

Pregled isplata za investicije po KJKP-a i JKP-a i izvorima finansiranja u 2013. godini dat je u Tabeli 10.

Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a- u KM

Tabela 10.

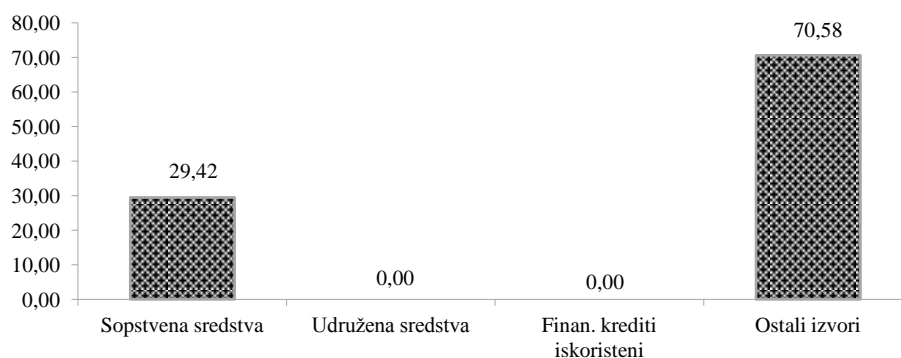
R. br.	KJKP i JKP	Godina	Sopstvena sredstva	Indeks 2013/2012	Udružena sredstva	Indeks 2013/2012	Kredit	Indeks 2013/2012	Ostali izvori	Indeks 2013/2012	Ukupno	Indeks 2013/2012
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	117.927	89,5					9.888.710	150,2	10.006.637	
		2012.	131.755						6.585.646		6.717.401	
2.	Sarajevogas	2013.	1.093.708	57,8					100.000	118,7	1.193.708	60,4
		2012.	1.891.843						84.215		1.976.058	
3.	Toplane	2013.	1.413.638	77,9					415.695		1.829.333	
		2012.	1.814.374						169.359		1.983.733	
4.	Rad	2013.	123.302	41,5							123.302	
		2012.	296.814				4.273.668		217.647	106,1	4.788.129	1915,8
5.	Park	2013.	44.709	69,6					205.217		249.926	
		2012.	64.271						433.610		497.881	37,3
6.	Pokop	2013.	1.335.989	294,0							1.335.989	
		2012.	454.426						1.930.000		2.384.426	3349,7
7.	Tržnice i pijace	2013.	71.183	145,7							71.183	
		2012.	48.865								48.865	15,4
8.	Komunalac	2013.	185.562	3900,8					131.671		317.233	
		2012.	4.757						181.474		186.231	
9.	Vodostan	2013.										
		2012.	39.097						98.097		137.194	148,8
10.	Trnovo	2013.	92.181	4527,6							92.181	
		2012.	2.036								2.036	0,0
UKUPNO		2013.	4.478.199	94,3					10.741.293	110,7	15.219.492	81,3
		2012.	4.748.238				4.273.668		9.700.048		18.721.954	

Izvor podataka: Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (obrazac – INV-01)

Učešće pojedinih izvora (vlastita sredstva, krediti i ostala sredstva) u ukupnim isplatama za investicije dato je na Grafu 7.

Isplata za investicije po izvorima finansiranja svih KJKP-a i JKP –a u %

Graf 7.

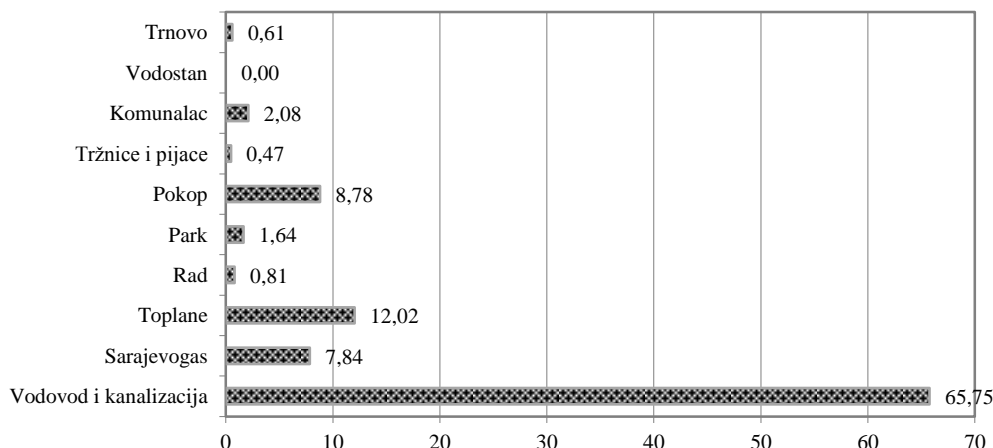

Učešće u ukupnim isplata za investicije imaju ostali izvori sa 70,6%, zatim sopstvena sredstva (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa 29,4%, a finansijski krediti i udružena sredstva nisu imale učešća u isplata.

Učešće javnih komunalnih preduzeća u ukupnim isplata za investicije svih KJKP-a i JKP-a dato je na Grafu 8. U ukupnim isplata za investicije u KJKP-a: Vodovod i kanalizacije, Pokop, Toplane i Sarajevogas učestvuju sa 94,36%.

Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP –a u %

Graf 8.

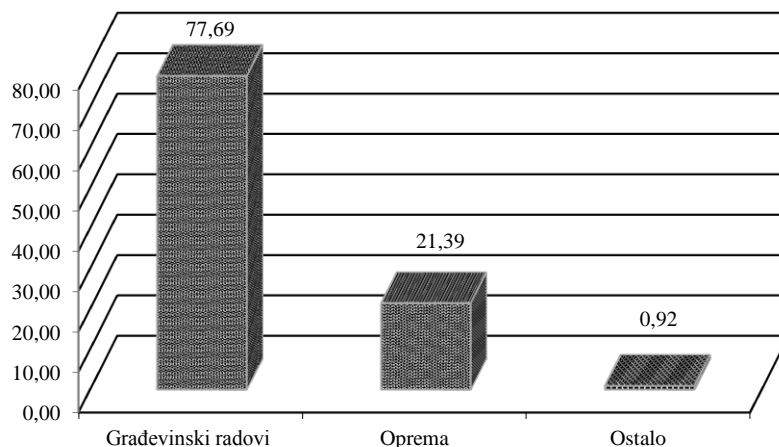

U 2013. godini ukupno ostvarene investicije iznose 14.997.339 KM i manje su za 9,3% u odnosu na ostvarene u 2012. godini. U Tabeli 11. daje se pregled ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi investicija KJKP-a i JKP-a u 2013., a ukupna struktura ostvarenih investicija data je na Grafu 9.

Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2013. godini

Tabela 11.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Građevinski objekti	Indeks 2013/2012	Oprema	Indeks 2013/2012	Ostalo ²	Indeks 2013/2012	Ukupne investicije	Indeks 2013/2012
1.	Vodovod i kanalizacija	2013.	9.315.837	206,9	445.228		32.000		9.793.065	217,5
		2012.	4.502.606						4.502.606	
2.	Sarajevogas	2013.	401.299	54,1	689.526	62,7	102.883	76,0	1.193.708	60,4
		2012.	741.221		1.099.382		135.455		1.976.058	
3.	Toplane	2013.	297.247	64,8	1.501.565	101,9			1.798.812	93,1
		2012.	458.692		1.473.249				1.931.941	
4.	Rad	2013.			128.392	2,7			128.392	2,7
		2012.	33.883		4.751.669		2.577		4.788.129	
5.	Park	2013.	192.870	43,9	122.807	112,7			315.677	56,1
		2012.	438.919		108.952		14.542		562.413	
6.	Pokop	2013.	1.276.319	69,1	10.769	2,8			1.287.088	54,0
		2012.	1.845.884		384.300		154.242		2.384.426	
7.	Tržnice i pijace	2013.	35.875	85,2	35.308	520,8			71.183	120,5
		2012.	42.085		6.780		10.220		59.085	
8.	Vodostan	2013.								
		2012.	94.097		41.093		2.004		137.194	
9.	Komunalac	2013.	131.671	70,7	182.565	3837,8	2.997		317.233	166,1
		2012.	186.230		4.757				190.987	
10	Trnovo	2013.			92.181	4527,6			92.181	4527,6
		2012.			2.036				2.036	
Ukupno		2013.	11.651.118	139,6	3.208.341	40,8	137.880	43,2	14.997.339	90,7
		2012.	8.343.617		7.872.218		319.040		16.534.875	

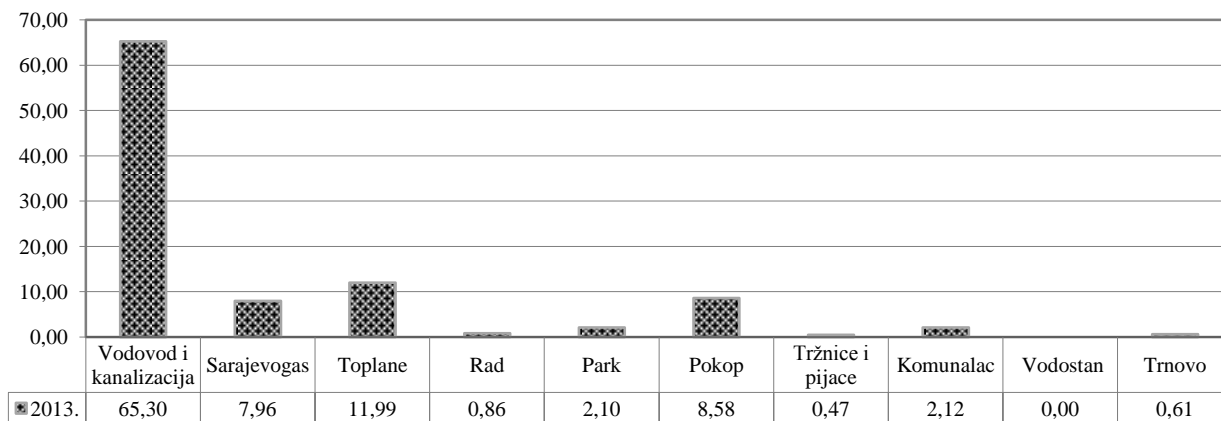

Od ukupno ostvarenih investicija na građevinske radove odnosi se 77,69%, a na opremu 21,39%. U odnosu na prethodnu godinu, u strukturi građevinski radovi su veći za 39,6%, a oprema je manja za 59,2%.

Učešće KJKP-a i JKP-a u ukupno ostvarenim investicijama dato je na Grafu 10.

Učešće KJKP-a i JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u %

Graf 10.

U ukupno ostvarenim investicijama u javnim KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Toplane, Pokop, Sarajevogas učestvuju sa oko 93,7%.

U odnosu na prethodnu godinu ostvarene investicije su značajno povećane u KJKP Vodovodu i Kanlaizaciju, Trnovo, Tržnice i pijace i Komunalac, a u svim ostalim preduzećima došlo je do smanjenja ostvarenih investicija.

Ostvarene investicije su nešto manje od isplaćenih investicija obzirom da su neke investicije u toku.

5. Zaposlenost i plaće

U periodu januar-decembar 2013. godine u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) bilo je zaposleno 3.558 radnika na temelju sati rada. U odnosu na 2012. godinu ukupan broj zaposlenih manji je za 1,0%. Ukupni iznos za neto plaće (neto plaća i neto naknade plaća) iznosio je 43.327.934 KM i manji je za 1,8% u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 12).

Broj zaposlenih i plaće KJKP-a i JKP-a- 2013. i 2012.

Tabela 12.

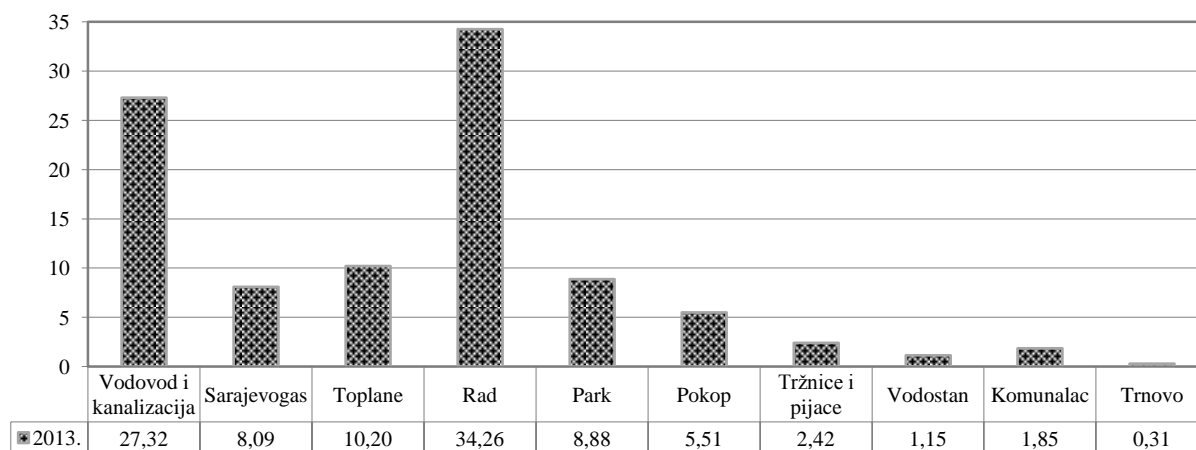
R.br.	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade u KM		Indeks <u>2013</u> 2012	Broj zaposlenih na temelju sati rada		Indeks <u>2013</u> 2012	Prosječna mjesečna plaća u KM		Indeks <u>2013</u> 2012
		2013.	2012.		2013.	2012.		2013.	2012.	
1.	Vodovod i kanalizacija	11.741.217	12.146.317	96,7	972	1.009	96,3	1007	1003	100,3
2.	Sarajevogas	4.849.712	4.849.882	100,0	288	288	100,0	1403	1403	100,0
3.	Toplane	5.506.931	5.483.521	100,4	363	362	100,3	1264	1262	100,2
4.	Rad	12.159.884	12.471.380	97,5	1.219	1.222	99,8	831	850	97,7
5.	Park	3.520.448	3.496.798	100,7	316	326	96,9	928	894	103,9
6.	Pokop	3.062.767	3.027.442	101,2	196	186	105,4	1302	1356	96,0
7.	Tržnice i pijace	1.319.723	1.379.260	95,7	86	84	102,4	1279	1368	93,5
8.	Vodostan	422.401	433.899	97,4	41	41	100,0	859	882	97,4
9.	Komunalac	640.830	735.748	87,1	66	66	100,0	809	929	87,1
10.	Trnovo	104.021	95.853	108,5	11	11	100,0	788	726	108,5
	Ukupno	43.327.934	44.120.100	98,2	3.558	3.595	99,0	1015	1023	99,2

Prosječna mjesečna neto plaća za 2013. godinu na bazi neto plaća i neto naknada plaća i prosječnog broja zaposlenih, na temelju sati rada u javnim komunalnim preduzećima iznosi 1.015 KM i smanjila se u odnosu na prethodnu godinu za 0,8%. Najveća prosječna plaća isplaćena je u KJKP-u Sarajevogasu od 1.403 KM i ista je u odnosu na prethodnu godinu, a 38,2% je iznad prosjeka JKP-a. Najniža plaća, na bazi sati rada, je u JKP-u Trnovo i iznosi 788 KM i veća je za 8,5% u odnosu na prethodnu godinu, a manja je za oko 22,3% u odnosu na prosjek komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a). U odnosu na prethodnu godinu prosječna plaća je manja u KJKP-u Rad za 2,3%, Pokop za 0,4%, Tržnicama i pijacama za 6,5% , Vodostan za 2,6% i Komunalac za 12,9%, dok su u ostalim KJKP-ima plaće veće u odnosu na 2012. godinu.

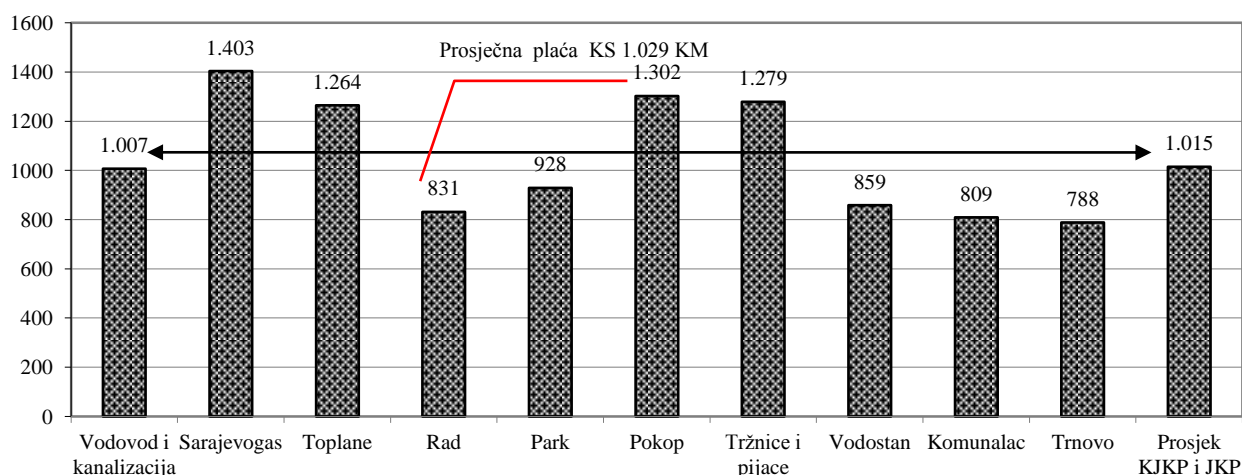
Učešće zaposlenih po preduzećima u ukupnom broju zaposlenih na osnovu sati rada dato je na Grafu 11.

Struktura zaposlenih na temelju sati rada –2013. u %

Graf 11.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2013. u KM Graf 12.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a koja iznosi 1.015 KM, je manja za oko 1,3% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo koja iznosi 1.029 KM. Četiri KJKP-a (Sarajevogas za 36,3%, Pokop za 26,5%, Tržnice i Pijace za 24,2% i Toplane za 22,8%) imaju veće prosječne plaće od prosječne u Kantonu Sarajevo. Nižu prosječnu plaću od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo imaju tri KJKP-a (Rad za 19,2%, Park za 9,8% i Vodovod i kanalizacija za 2,1%) i tri JKP-a (Trnovo za 23,4%, Komunalac za 21,3% i Vodostan za 16,5%).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2013. god.

Tabela 13.

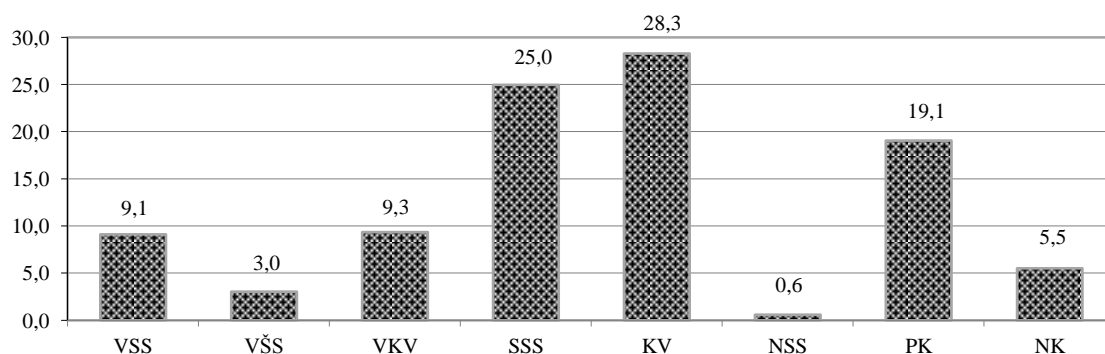
R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	97	39	200	221	308		44	36	945
2.	Sarajevogas	62	12	32	133	62		9	7	317
3.	Toplane	54	13	45	114	123	2		12	363
4.	Rad	42	24	33	159	352		572	56	1.238
5.	Park	33	4	10	72	97		54	39	309
6.	Pokop	12	11		142	15			39	219
7.	Tržnice i pijace	11	3	1	25	20	20		6	86
8.	Vodostan	3	1	10	11	13			3	41
9.	Komunalac	11	2	5	13	28		7		66
10.	Trnovo	3			8					11
Ukupno		328	109	336	898	1.018	22	686	198	3.595

KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad generiraju skoro 2/3 zaposlenih svih KJKP-a i JKP-a. Najviše zaposlenih u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima su kvalifikovani radnici sa učešćem od 28,3% i radnici sa SSS spremom od 25,0% u ukupnom broju zaposlenih. Preko 25% zaposlenih su sa nižim kvalifikacijama (NK, PK i NSS). Zaposleni sa visokom i višom stručnom spremom učestvuju sa 12,1%.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2013.god. u % Tabela 14.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	10,3	4,1	21,2	23,4	32,6	0,0	4,7	3,8	100,0
2.	Sarajevogas	19,6	3,8	10,1	42,0	19,6	0,0	2,8	2,2	100,0
3.	Toplane	14,9	3,6	12,4	31,4	33,9	0,6	0,0	3,3	100,0
4.	Rad	3,4	1,9	2,7	12,8	28,4	0,0	46,2	4,5	100,0
5.	Park	10,7	1,3	3,2	23,3	31,4	0,0	17,5	12,6	100,0
6.	Pokop	5,5	5,0	0,0	64,8	6,8	0,0	0,0	17,8	100,0
7.	Tržnice i pijace	12,8	3,5	1,2	29,1	23,3	23,3	0,0	7,0	100,0
8.	Vodostan	7,3	2,4	24,4	26,8	31,7	0,0	0,0	7,3	100,0
9.	Komunalac	16,7	3,0	7,6	19,7	42,4	0,0	10,6	0,0	100,0
10.	Trnovo	27,3	0,0	0,0	72,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Ukupno		9,1	3,0	9,3	25,0	28,3	0,6	19,1	5,5	100,0

Kada se posmatra kvalifikaciona struktura unutar stručne spreme (Tabela 15.) u svim KJKP-a i JKP-a, uočava se da najveći broj radnika sa VSS (29,6%) ima KJKP Vodovod i kanalizacija.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12. 2013.god u % Graf 13.

Kod isplate plaća, djelimično se primjenjuje Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenih u oblasti komunalne privrede.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a- unutar stručne spreme u %. Tabela 15.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	29,6	35,8	59,5	24,6	30,3	0,0	6,4	18,2	26,3
2.	Sarajevogas	18,9	11,0	9,5	14,8	6,1	0,0	1,3	3,5	8,8
3.	Toplane	16,5	11,9	13,4	12,7	12,1	9,1	0,0	6,1	10,1
4.	Rad	12,8	22,0	9,8	17,7	34,6	0,0	83,4	28,3	34,4
5.	Park	10,1	3,7	3,0	8,0	9,5	0,0	7,9	19,7	8,6
6.	Pokop	3,7	10,1	0,0	15,8	1,5	0,0	0,0	19,7	6,1
7.	Tržnice i pijace	3,4	2,8	0,3	2,8	2,0	90,9	0,0	3,0	2,4
8.	Vodostan	0,9	0,9	3,0	1,2	1,3	0,0	0,0	1,5	1,1
9.	Komunalac	3,4	1,8	1,5	1,4	2,8	0,0	1,0	0,0	1,8
10.	Trnovo	0,9	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Ukupno		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U narednoj tabeli daje se pregled neto plaća po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih.

Neto plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2013.godini
Tabela 16.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Prosjeak KJKP i JKP
1.	Vodovod i kanalizacija	1.689	1.406	1.198	1.033	960		757	644	1035
2.	Sarajevogas	1.852	1.529	1.331	1.120	1.033		899	656	1275
3.	Toplane	2.132	1.702	1.335	1.222	1.119	989		831	1264
4.	Rad	1.928	1.606	1.377	1.148	1.010		771	597	819
5.	Park	1.707	1.418	1.496	1.112	928		659	533	949
6.	Pokop	1.538	1.291	1.211	1.150	945			849	1165
7.	Tržnice i pijace	2.013	1.538	1.538	1.270	1.190	998		850	1279
8.	Vodostan	1.560	1373	998	850	786			687	859
9.	Komunalac	1.289	1.221	831	811	651			550	809
10.	Trnovo	966			643	691				788
Ukupno prosjek 2013		1.667	1.454	1.257	1.036	931	994	772	689	1.024
2013/2012		92,1	98,5	100,0	93,0	94,3	110,6	102,2	99,0	95,0
Ukupno prosjek 2012		1.810	1.475	1.257	1.114	988	898	755	696	1.078

Postojiodstupanja plaća na bazi sati rada i plaća po kvalifikacionoj strukturi.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a po kvalifikacionoj strukturi u 2013. godini iznosi 1.024 KM i manja je za 5,0% od u odnosu na prethodnu godinu, a 0,4% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2013.godinu.

Masa neto plaća i naknada u ukupnim rashodima data je u Tabeli 17.

Masa neto plaća i naknada –učešće u ukupnim rashodima
Tabela 17.

R. br.	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade		Ukupni rashodi		Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	Vodovod i kanalizacija	12.146.317	11.741.217	66.928.565	68.253.804	18,1	17,2
2.	Sarajevogas	4.849.882	4.849.712	141.104.199	119.402.959	3,4	4,1
3.	Toplane	5.483.521	5.506.931	74.432.670	78.271.732	7,4	7,0
4.	Rad	12.471.380	12.159.884	42.390.696	37.918.648	29,4	32,1
5.	Park	3.496.798	3.520.448	9.925.296	9.346.261	35,2	37,7
6.	Pokop	3.027.442	3.062.767	9.991.833	9.575.632	30,3	32,0
7.	Tržnice i pijace	1.379.260	1.319.723	4.040.350	3.880.510	34,1	34,0
8.	Vodostan	433.899	422.401	1.762.853	1.670.009	24,6	25,3
9.	Komunalac	735.748	640.830	2.770.421	2.657.326	26,6	24,1
10.	Trnovo	95.853	104.021	384.373	345.041	24,9	30,1
Ukupno		44.120.100	43.327.934	353.731.256	331.321.922	12,5	13,1

Masa neto plaća i naknada u ukupnim rashodima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća učestvuje sa 13,1%, a preko 30% a kod KJKP-a: Pokop, Tržnice i pijace, Park, Rad i JKP-a preko 20% Komunalac, Vodostan i Trnovo.

Primjena Kolektivnog ugovora kod isplate plaća je različita kod KJKP-a i JKP-a:

- KJKP Vodovod i Kanalizacija primjenjuje se sa 76,0%,
- KJKP Sarajevogas primjenjuje se sa 79,0%,
- KJKP Toplane primjenjuju se sa 92,4%.
- KJKP Rad primjenjuje se sa 77%.

- Prema izvještaju KJKP-a Park isplate plaća zadovoljavaju Kolektivni ugovor,
- Prema izvještaju KJKP-a Pokop isplate plaća zadovoljavaju Kolektivni ugovor,
- KJKP Tržnice i pijace u Izvještaju navode da se Kolektivni ugovor primjenjuje u cjelosti kod isplate plaća,
- JKP Komunalac neto plate isplaćuje u skladu sa odredbom Kolektivnog ugovora,
- JKP Vodostan navodi da se ne primjenjuje u cjelosti Kolektivni ugovor.

6. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva sedam KJKP-a i tri JKP-a na dan 31.12.2013. iznose 1.304.985.452 KM, što je povećanje u odnosu na 31.12.2012. kada su iznosila 1.297.884.234 KM (Tabela 18.). Ukupna poslovna sredstva su povećana u pet, a u ostalim KJKP-a i JKP-a smanjena.

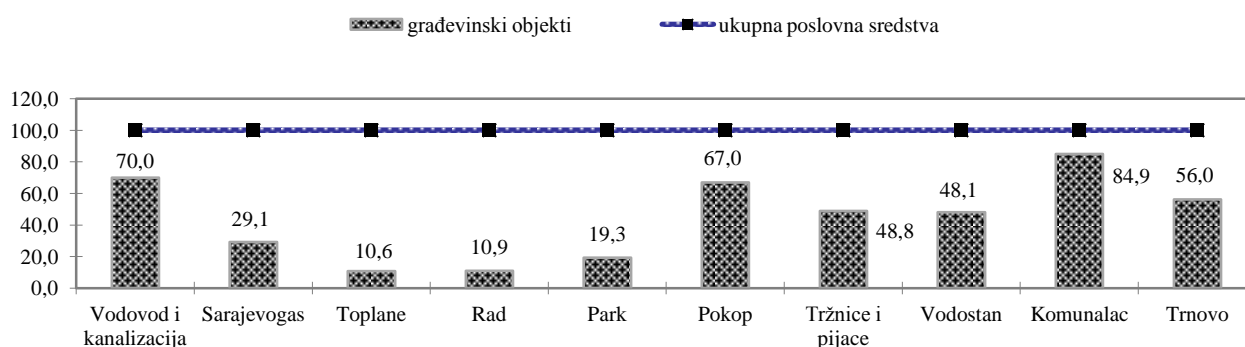
Ukupna poslovna sredstva komunalnih preduzeća – aktiva u KM

Tabela 18

R. br	KJKP i JKP	na dan	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina
				zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2013.	12.176.852	21.047.328	621.725.283	6.309.483	227.202.782	888.461.728
		31.12.2012.	11.212.186	21.047.328	635.567.870	7.093.657	233.287.938	908.208.979
2.	Sarajevogas	31.12.2013.	108.514.502	1.459.929	51.777.309	13.061.181	3.342.124	178.155.045
		31.12.2012.	99.491.793	1.459.929	55.140.452	13.734.578	2.940.504	172.767.256
3.	Toplane	31.12.2013.	18.212.027	2.799.193	13.308.346	12.225.777	78.647.348	125.192.691
		31.12.2012.	17.118.532		16.401.695	13.245.594	57.070.751	103.836.572
4.	Rad	31.12.2013.	24.657.147	2.819.386	4.102.841	6.113.168	34.203	37.726.745
		31.12.2012.	22.297.363	2.819.386	4.279.367	7.978.089	33.327	37.407.532
5.	Park	31.12.2013.	2.919.309	8.927.537	3.137.860	860.750	443.836	16.289.292
		31.12.2012.	2.398.629	8.927.537	2.443.598	1.029.992	1.065.239	15.864.995
6.	Pokop	31.12.2013.	1.501.254	969.353	16.810.277	1.705.344	4.114.275	25.100.503
		31.12.2012.	1.647.794	969.353	16.335.550	2.160.186	4.171.760	25.284.643
7.	Tržnice i pijace	31.12.2013.	195.625	7.135.950	9.795.035	122.165	2.837.558	20.086.333
		31.12.2012.	260.999	7.135.950	12.690.731	139.095	40.433	20.267.208
8.	Vodostan	31.12.2013.	903.269	234.297	1.309.917	275.337	1.961	2.724.781
		31.12.2012.	970.560	234.297	1.484.278	331.762	10.785	3.031.682
9.	Komunalac	31.12.2013.	598.675	250.391	9.329.285	218.626	589.847	10.986.824
		31.12.2012.	562.155	111.728	8.958.578	64.585	1.183.201	10.880.247
10.	Trnovo	31.12.2013.	35.066			225.800	644	261.510
		31.12.2012.	65.154			194.100	75.866	335.120
Ukupno		31.12.2013.	169.713.726	45.643.364	731.296.153	41.117.631	317.214.578	1.304.985.452
		31.12.2012.	156.025.165	42.705.508	753.302.119	45.971.638	299.879.804	1.297.884.234

Najveći dio ukupnih poslovnih sredstava ovih preduzeća, preko 731 milion KM, odnosi se na građevinske objekte što u strukturi čini 56,0%.

Učešće u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2013. - građevinski objekti Graf 14.

Komunalna preduzeća su na kraju 2013. godine raspolagala sa preko 169 miliona KM tekućih sredstava što je povećanje za 8,7% u odnosu na 2012. godinu. Struktura ukupnih poslovnih sredstava preduzeća daje se u Tabeli 19., a indeksi promjena u odnosu na 2012. u Tabeli 20.

KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2012. i 2013. - struktura ukupnih poslovnih sredstava

Tabela 19.

R. Broj	KJKP i JKP	na dan	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina
				zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2013.	1,4	2,4	70,0	0,7	25,6	100,0
		31.12.2012.	1,2	2,3	70,0	0,8	25,7	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2013.	60,9	0,8	29,1	7,3	1,9	100,0
		31.12.2012.	57,6	0,8	31,9	7,9	1,7	100,0
3.	Toplane	31.12.2013.	14,5	2,2	10,6	9,8	62,8	100,0
		31.12.2012.	16,5	0,0	15,8	12,8	55,0	100,0
4.	Rad	31.12.2013.	65,4	7,5	10,9	16,2	0,1	100,0
		31.12.2012.	59,6	7,5	11,4	21,3	0,1	100,0
5.	Park	31.12.2013.	17,9	54,8	19,3	5,3	2,7	100,0
		31.12.2012.	15,1	56,3	15,4	6,5	6,7	100,0
6.	Pokop	31.12.2013.	6,0	3,9	67,0	6,8	16,4	100,0
		31.12.2012.	6,5	3,8	64,6	8,5	16,5	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2013.	1,0	35,5	48,8	0,6	14,1	100,0
		31.12.2012.	1,3	35,2	62,6	0,7	0,2	100,0
8.	Vodostan	31.12.2013.	33,2	8,6	48,1	10,1	0,1	100,0
		31.12.2012.	32,0	7,7	49,0	10,9	0,4	100,0
9.	Komunalac	31.12.2013.	5,4	2,3	84,9	2,0	5,4	100,0
		31.12.2012.	5,2	1,0	82,3	0,6	10,9	100,0
10.	Trnovo	31.12.2013.	13,4	0,0	0,0	86,3	0,2	100,0
		31.12.2012.	19,4	0,0	0,0	57,9	22,6	100,0
Ukupno		31.12.2013.	13,0	3,5	56,0	3,2	24,3	100,0
		31.12.2012.	12,0	3,3	58,0	3,5	23,1	100,0

Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2013/2012.

Tabela 20.

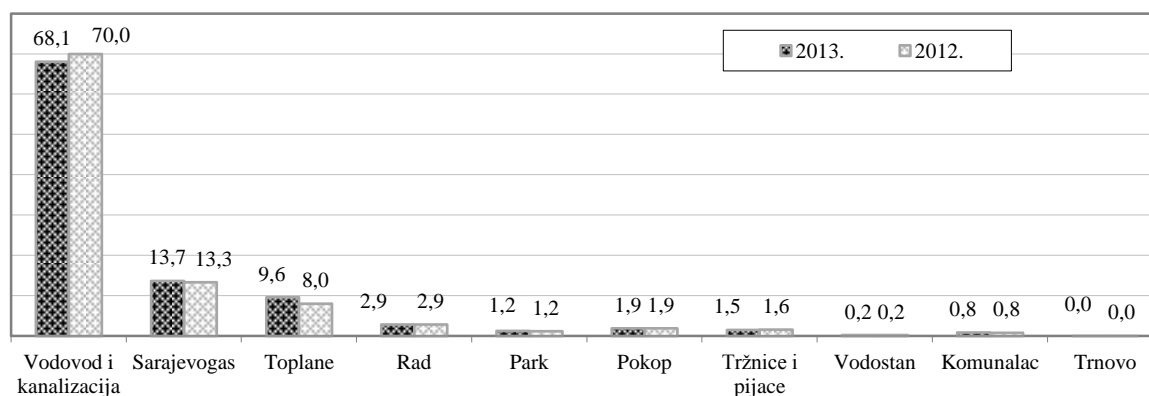
R. br	KJKP i JKP	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina
			zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	1,09	1,00	0,98	0,89	0,97	0,98
2.	Sarajevogas	1,09	1,00	0,94	0,95	1,14	1,03
3.	Toplane	1,06		0,81	0,92	1,38	1,21
4.	Rad	1,11	1,00	0,96	0,77	1,03	1,01
5.	Park	1,22	1,00	1,28	0,84	0,42	1,03
6.	Pokop	0,91	1,00	1,03	0,79	0,99	0,99
7.	Tržnice i pijace	0,75	1,00	0,77	0,88	70,18	0,99
8.	Vodostan	0,93	1,00	0,88	0,83	0,18	0,90
9.	Komunalac	1,06	2,24	1,04	3,39	0,50	1,01
10.	Trnovo	0,54			1,16	0,01	0,78
Ukupno		1,09	1,07	0,97	0,89	1,06	1,01

U ukupnim poslovnim sredstvima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća, poslovna sredstva KJKP-a Vodovod i kanalizacija učestvuje sa 68,1% što je manje u odnosu na učešće u 2012.god (70,0 %.)

Struktura učešća preduzeća u ukupnim poslovnim sredstvima daje se na Grafu 15.

Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- učešće preduzeća na dan 31.12.2013. i 2012.

Graf 15

Ukupna poslovna sredstva svih ostalih javnih komunalnih preduzeća učestvuju sa 31,9% u ukupnoj imovini.

Vrijednost izvora sredstava javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2013. godine iznosi 1.304.985.452 KM što je što je neznatno povećanje u odnosu na 2012. godinu.

Pasiva javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM

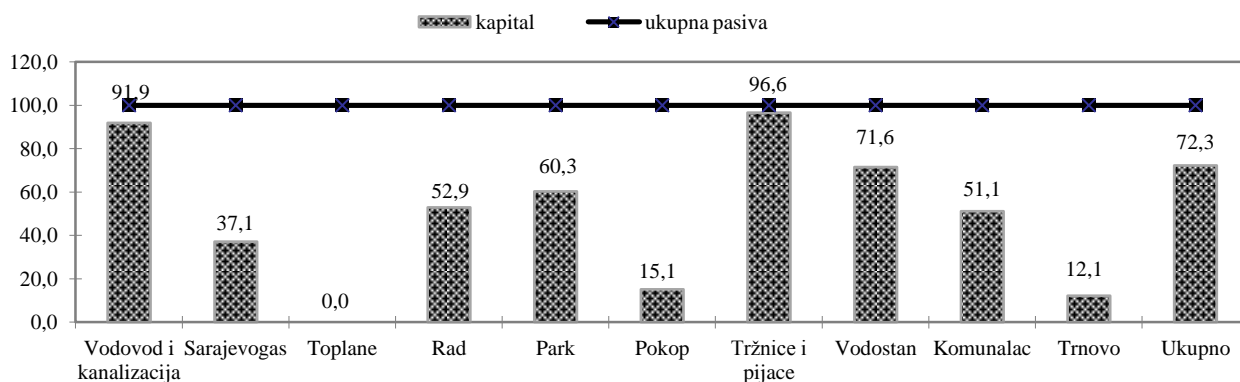
Tabela 21.

R. br.	KJKP i JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2013.	9.174.612	7.380.840	55.554.606		816.351.670	888.461.728
		31.12.2012.	5.515.409	14.755.523	53.361.509		834.576.538	908.208.979
2.	Sarajevogas	31.12.2013.	62.751.608	8.033.212	29.787.881	11.427.171	66.155.173	178.155.045
		31.12.2012.	50.472.915	7.812.532	31.103.429	12.331.897	71.046.483	172.767.256
3.	Toplane	31.12.2013.	88.437.932	1.966.544	11.197.759	23.590.456		125.192.691
		31.12.2012.	77.063.409	1.165.933	4.449.384	21.157.846		103.836.572
4.	Rad	31.12.2013.	5.035.140	3.398.659	1.075.044	8.266.329	19.951.573	37.726.745
		31.12.2012.	3.946.043	3.695.551	1.334.708	8.466.234	19.964.996	37.407.532
5.	Park	31.12.2013.	1.699.605	2.915.283	1.851.742		9.822.662	16.289.292
		31.12.2012.	1.138.802	1.737.987	1.874.209		11.113.997	15.864.995
6.	Pokop	31.12.2013.	1.251.554	2.231.551	17.440.217	397.483	3.779.698	25.100.503
		31.12.2012.	1.357.611	1.333.102	18.805.630	10.659	3.777.641	25.284.643
7.	Tržnice i pijace	31.12.2013.	59.384	615.888		0	19.411.061	20.086.333
		31.12.2012.	171.870	692.155		81.762	19.321.421	20.267.208
8.	Vodostan	31.12.2013.	16.724	208.181	549.687		1.950.189	2.724.781
		31.12.2012.	18.730	206.530	595.030		2.211.392	3.031.682
9.	Komunalac	31.12.2013.	172.188	266.560	4.929.521		5.618.555	10.986.824
		31.12.2012.	22.377	330.554	4.904.237		5.623.079	10.880.247
10.	Trnovo	31.12.2013.	37.966	112.073	79.832		31.639	261.510
		31.12.2012.	18.485	87.625	146.814		82.196	335.120
Ukupno		31.12.2013.	168.636.713	27.128.791	122.466.289	43.681.439	943.072.220	1.304.985.452
		31.12.2012.	139.725.651	31.817.492	116.574.950	42.048.398	967.717.743	1.297.884.234

Najveći dio sredstava preduzeća čini kapital 72,3% ili preko 943 miliona KM. Dugoročne i tekuće obaveze javnih komunalnih preduzeća čine 5,4 % ukupne pasive.

Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a- učešće kapitala na dan 31.12.2013.

Graf 16.

U strukturi pasive pojedinih preduzeća nije došlo je do značajnijih promjena.

Struktura pasive javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 22., a indeksi promjena u odnosu na 2012. u Tabeli 23.

Pasiva KJKP-a i JKP-a – struktura u %

Tabela 22.

R. br	KJKP i JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2013.	1,0	0,8	6,3	0,0	91,9	100,0
		31.12.2012.	0,6	1,6	5,9	0,0	91,9	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2013.	35,2	4,5	16,7	6,4	37,1	100,0
		31.12.2012.	29,2	4,5	18,0	7,1	41,1	100,0
3.	Toplane	31.12.2013.	70,6	1,6	8,9	18,8	0,0	100,0
		31.12.2012.	74,2	1,1	4,3	20,4	0,0	100,0
4.	Rad	31.12.2013.	13,3	9,0	2,8	21,9	52,9	100,0
		31.12.2012.	10,5	9,9	3,6	22,6	53,4	100,0
5.	Park	31.12.2013.	10,4	17,9	11,4	0,0	60,3	100,0
		31.12.2012.	7,2	11,0	11,8	0,0	70,1	100,0
6.	Pokop	31.12.2013.	5,0	8,9	69,5	1,6	15,1	100,0
		31.12.2012.	5,4	5,3	74,4	0,0	14,9	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2013.	0,3	3,1	0,0	0,0	96,6	100,0
		31.12.2012.	0,8	3,4	0,0	0,4	95,3	100,0
8.	Vodostan	31.12.2013.	0,6	7,6	20,2	0,0	71,6	100,0
		31.12.2012.	0,6	6,8	19,6	0,0	72,9	100,0
9.	Komunalac	31.12.2013.	1,6	2,4	44,9	0,0	51,1	100,0
		31.12.2012.	0,2	3,0	45,1	0,0	51,7	100,0
10.	Trnovo	31.12.2013.	14,5	42,9	30,5	0,0	12,1	100,0
		31.12.2012.	5,5	26,1	43,8	0,0	24,5	100,0
	Ukupno	31.12.2013.	12,9	2,1	9,4	3,3	72,3	100,0
		31.12.2012.	10,8	2,5	9,0	3,2	74,6	100,0

Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a- indeksi 2013/2012.

Tabela 23.

R. br	KJKP i JKP	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	1,66	0,50	1,04		0,98	0,98
2.	Sarajevogas	1,24	1,03	0,96	0,93	0,93	1,03
3.	Toplane	1,15	1,69	2,52	1,11		1,21
4.	Rad	1,28	0,92	0,81	0,98	1,00	1,01
5.	Park	1,49	1,68	0,99		0,88	1,03
6.	Pokop	0,92	1,67	0,93	37,29	1,00	0,99
7.	Tržnice i pijace	0,35	0,89		0,00	1,00	0,99
8.	Vodostan	0,89	1,01	0,92		0,88	0,90
9.	Komunalac	7,69	0,81	1,01		1,00	1,01
10	Trnovo	2,05	1,28	0,54		0,38	0,78
	Ukupno	1,21	0,85	1,05	1,04	0,97	1,01

Dugoročne obaveze su značajno povećane kod KJKP Pokop i Toplane, smanjene su kod KJKP-a Tržnice i pijace, dok su kod Rada i Sarajevogasa imale neznatno smanjenje u odnosu na 2012. godinu.

7. Izvedeni pokazatelji poslovanja

U toku 2013. godine komunalna preduzeća (KJKP-a i JKP-a) ostvarila su prosječan prihod po zaposlenom od 77.183 KM, koji je manji za 5,8% u odnosu na 2012. godinu. Najveći prihod po zaposlenom ostvarila su KJKP-a: Sarajevogas (316.235 KM) i Toplane (150.960 KM), čiji je prihod po zaposlenom iznad prosjeka preduzeća za preko 4,5 puta (Sarajevogas), odnosno 1,9 puta (Toplane).

Ispod prosjeka komunalnih preduzeća prihod po zaposlenom ostvaren je u svim ostalim preduzećima, i to u KJKP-ima: Park za 67,0%, Rad za 60,2%, Pokop za 43,2%, Tržnice i pijace za 40,0% i Vodovod i kanalizacija za 38,8%, a u JKP-ima: Trnovo za 65,3%, Vodostan za 56,1%, i Komunalac za 50,6%.

Prosječan rashod po zaposlenom javnih komunalnih preduzeća u 2013.godini iznosi 92.162 KM i u odnosu na 2012. godinu je manji za 6,2%. I ovaj pokazatelj je najveći kod KJKP-a: Sarajevogas (376.665 KM) i Toplane (215.625 KM), koji je ostvaren za 4,1 puta iznad prosjeka u Sarajevogasu, a 2,3 puta iznad prosjeka u Toplanama.

Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a na osnovu dobiti i neto dobiti

Tabela 24.

R. br	KJKP i JKP	na dan	prihod po zaposlenom u KM	rashod po zaposlenom u KM	dobit po zaposlenom u KM	neto dobit po zaposlenom u KM	gubitak po zaposlenom u KM	efikasnost poslovanja	rentabilnost poslovanja	rentabilnost kapitala	marža profita	koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2013.	47.172	72.226			25.055	0,653				3,66
		31.12.2012.	37.234	68.364			31.130	0,545				3,25
2.	Sarajevogas	31.12.2013.	361.235	376.665			15.430	0,959				1,06
		31.12.2012.	420.962	438.212			17.250	0,961				1,36
3.	Toplane	31.12.2013.	150.960	215.625			64.664	0,700				3,01
		31.12.2012.	148.505	205.615			57.110	0,722				3,14
4.	Rad	31.12.2013.	30.672	30.629	43	38		1,001	0,002	0,003	0,001	1,54
		31.12.2012.	34.728	34.690	38	34		1,001	0,002	0,002	0,001	1,90
5.	Park	31.12.2013.	25.420	30.247			4.826	0,840				2,69
		31.12.2012.	28.095	32.757			4.662	0,858				3,55
6.	Pokop	31.12.2013.	43.763	43.724	39	11		1,001	0,006	0,002	0,001	6,38
		31.12.2012.	48.307	48.270	37	7		1,001	0,005	0,002	0,001	6,07
7.	Tržnice i pijace	31.12.2013.	46.280	45.122	1.158	1.042		1,026	0,509	0,005	0,025	20,35
		31.12.2012.	48.286	47.534	752	652		1,016	0,245	0,003	0,016	15,73
8.	Vodostan	31.12.2013.	33.825	40.732			6.907	0,830				1,54
		31.12.2012.	34.146	42.996			8.850	0,794				1,44
9.	Komunalac	31.12.2013.	38.093	40.263			2.170	0,946				4,20
		31.12.2012.	36.159	41.976			5.817	0,861				4,25
10.	Trnovo	31.12.2013.	26.771	31.367			4.596	0,853				8,40
		31.12.2012.	35.517	34.943	574	7.261		1,016	0,097	0,077	0,016	6,00
Ukupno		31.12.2013.	77.183	92.162	45	39	15.023	0,837	0,001	0,000	0,001	1,63
		31.12.2012.	81.988	98.313	35	50	16.360	0,834	0,001	0,000	0,000	1,89

Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a Tabela 25.

R. br.	KJKP i JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	0,61	0,78			1,67
2.	Sarajevogas	4,68	4,09			1,03
3.	Toplane	1,96	2,34			4,30
4.	Rad	0,40	0,33	0,95	0,99	
5.	Park	0,31	0,31			0,32
6.	Pokop	0,57	0,47	0,87	0,30	
7.	Tržnice i pijace	0,60	0,49	25,89	26,84	
8.	Vodostan	0,44	0,44			0,46
9.	Komunalac	0,49	0,44			0,14
10.	Trnovo	0,35	0,34			0,31
Ukupno		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Dobit u 2013. godini ostvarila su KJKP-a: Tržnice i pijace, Pokop i Rad. Prosječna dobit po zaposlenom u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) je 45 KM, što je povećanje u odnosu na 2012. godinu za 28,5%.

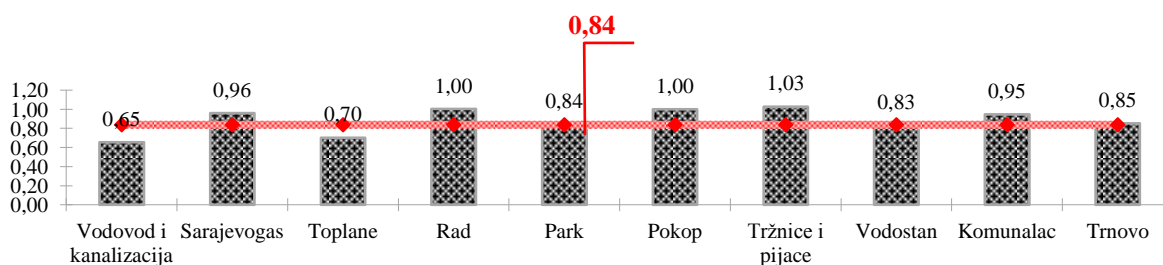
Neto dobit ostvarila su KJKP-a: Tržnice i pijace, Pokop i Rad. Prosječna neto dobit po zaposlenom u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima je 39 KM, i manjaje za 22,2% u odnosu na 2012. godinu.

Gubitak u poslovanju iskazala su četiri KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Park i tri JKP-a: Komunalac, Vodostan i Trnovo. Prosječan gubitak po zaposlenom iznosi 15.023 KM i manji je za 8,1% nego u 2012. godini. Najveći gubitak po zaposlenom u 2013. godini je u KJKP-u Toplane i iznosi 64.664 KM i veći ja za 13,2% u odnosu na 2012. godinu, a skoro 4,5 puta viši od prosjeka KJKP-a i JKP-a. U javnim komunalnim preduzećima gubitak po zaposlenom je 333,8 puta veći od dobiti po zaposlenom.

Efikasnost poslovanja, kao pokazatelj sposobnosti postizanja rezultata, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, ukazuje da su komunalna preduzeća u prosjeku ispod granice efikasnosti sa koeficijentom nižim od 1,00.

Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,84, 2013.

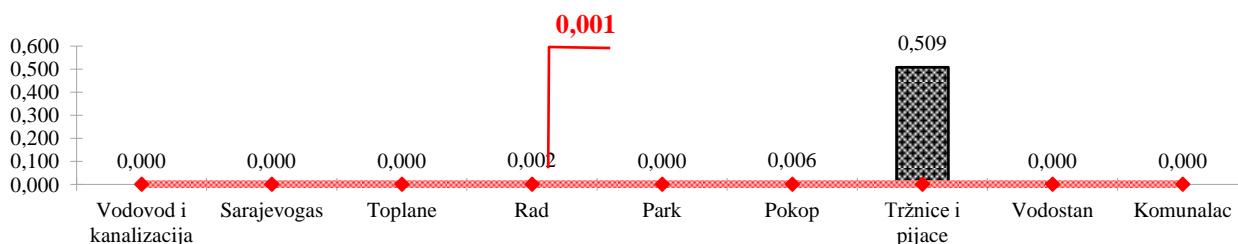
Graf 17.

Rentabilnost poslovanja, ekonomsko mjerilo uspješnosti poslovanja, mjerena odnosom dobiti i tekućih sredstava, najznačajnija je kod KJKP-a Tržnice i pijace.

Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,001, 2013.

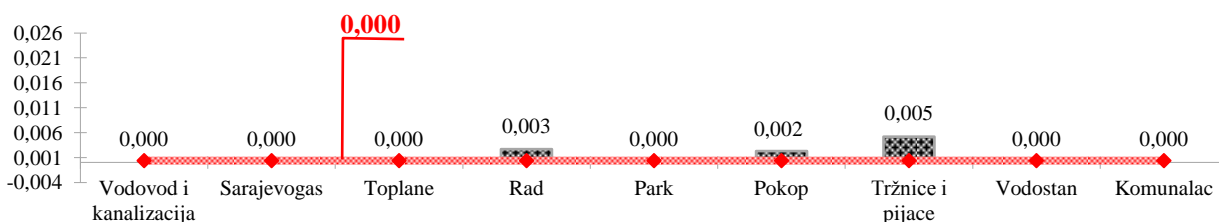
Graf 18.

I rentabilnost vlastitog kapitala, kao odnos dobiti i uloženog kapitala, jedino je značajna kod KJKP-a Tržnice i pijace.

Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,000, 2013.

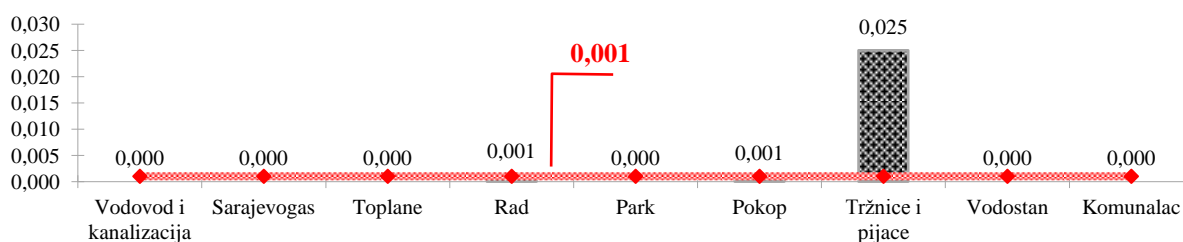
Graf 19.

Marža profita kao pokazatelj udjela dobiti u ukupnim prihodima, ukazuje koliko se u komunalnim preduzećima koja iskazuju dobit, na jednu KM prihoda prosječno ostvaruje dobit. Najveću dobit po jedinici prihoda ostvaruje KJKP-e Tržnice i pijace.

Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,001, 2013.

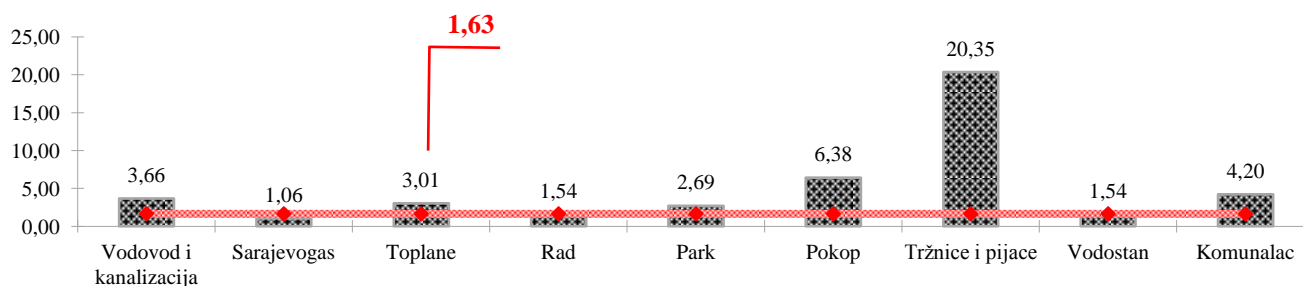
Graf 20.

Koeficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, najveći je kod KJKP-a Tržnice i pijace. Mjeri se odnosom prihoda i prosječno angažovanih obrtnih sredstava.

Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =1,63, 2013.

Graf 21.

8. Uporedni i izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a, JKP-a i KS

Uporedni pregled osnovnih pokazatelja poslovanja KJKP-a i JKP-a i KS

Tabela 26.

Redni broj	Naziv finansijskog pokazatelja	KJKP-a i JKP-a	Indeks 2013/2012	Kanton Sarajevo*	Indeks 2012/2011	Učešće KJKP u KS u %
1.	Broj pravnih lica	10		6.205	104,1	0,161160355
2.	<i>Bilans uspjeha</i>					
2.1.	Prihod u KM	277.473.307	94,1	14.033.672.036	92,7	2,0
2.2.	Rashod u KM	331.321.922	93,7	13.750.361.754	91,1	2,4
2.3.	Neto dobit u KM	139.614	113,3	495.799.897	81,9	0,0
2.4.	Gubitak u KM	54.009.438	91,8	558.687.740	100,7	9,7
2.5.	Broj zaposlenih	3.595	100,0	90.264	93,4	4,0
2.6.	Plaća po zaposlenom (u KM)	1.024	100,1	819	98,1	
3.	<i>Bilans stanja</i>					
3.1.	Aktiva u KM	1.304.985.452	100,5	26.559.529.867	92,8	4,9
3.1.1.	Stalna sredstva u KM	1.135.271.726	99,4	16.974.977.128	91,7	6,7
3.1.2.	Tekuća sredstva u KM	169.713.726	108,8	6.850.292.314	93,2	2,5
3.2.	Pasiva u KM	1.304.985.452	100,5	26.559.529.867	92,8	4,9
3.2.1.	Kapital u KM	943.072.220	97,5	13.244.161.906	90,7	7,1

*Pravna lica koja knjigovodstvo vode po kontnom planu preduzeća. Izvor: <http://www.afip.ba/>

Javna komunalna preduzeća ostvaruju 2,0% ukupnih prihoda, odnosno 2,4% ukupnog rashoda ostvarenih u KS. Istovremeno, generiraju 9,7% ukupnog gubitka ostvarene na nivou Kantona Sarajevo.

Od ukupnog broja zaposlenih u Kantonu Sarajevo 4,0% je zaposleno u KJKP-a i JKP-a. Prosječna plaća po zaposlenom je veća u KJKP-a i JKP za oko 25,0%.

KJKP-a i JKP u Kantonu Sarajevo raspoložu sa 6,7% stalnih sredstava, a u vrijednosti kapitala pravnih lica Kantona Sarajevo KJKP-a i JKP učestvuju sa 7,1%.

Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a i KS

Tabela 27.

Redni broj	Pokazatelj	KJKP-a i JKP-a	Kanton Sarajevo	Odnos KJKP-a i KS u %
1.	Prihod po zaposlenom u KM	77.183	155.474	49,6
2.	Rashod po zaposlenom u KM	92.162	152.335	60,5
3.	Neto dobit po zaposlenom u KM	38,8	5.493	0,7
4.	Gubitak po zaposlenom u KM	15.023	6.189	242,7
5.	Plaća po zaposlenom u KM	1024	810	126,3
6.	Efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,84	1,02	82,1
7.	Marža profita (dobit/prihod)	0,0005	0,0353	1,4
8.	Rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,0001	0,0374	0,4
9.	Rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,0008	0,0374	2,2
10.	Koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,6	2,0	79,8

Prihod po zaposlenom u KJKP-a i JKP-a manji je za 50,4% od ostvarenog prihoda po zaposlenom u Kantonu Sarajevo, a rashod po zaposlenom za oko 39,5%. Neto dobit po zaposlenom KJKP-a i JKP-a iznosi 38 KM i učestvuje sa 0,7% u ukupnoj neto dobiti po zaposlenom pravnih lica Kantona Sarajevo, dok gubitak po zaposlenom u KJKP-a i JKP-a je 2,4 puta veći od ostvarenog u Kantonu Sarajevo. Efikasnost poslovanja ostvarena u KJKP-a i JKP-a manja je za 17,9% od efikasnosti poslovanja u Kantonu Sarajevo, marža profita, rentabilnost poslovanja, ostvareni u KJKP-a i JKP-a su manji od ostvarenih u Kantonu Sarajevo.

Re z i m e

- Komunalna preduzeća u Kantonu Sarajevo u 2013 godini ostvarila su **ukupan prihod** od 277.473.307 KM koji je manji za 5,9% od ukupnog prihoda ostvarenog u prethodnoj godini, a skoro isti u odnosu na planirani ukupni prihod u 2012. godini. Prihod od osnovne aktivnosti iznosi 256.904.349 KM i manji je za 7,5% u odnosu na 2012 godinu i učestvuje sa 92,6 % u ukupnom prihodu.
- Ostvareni **ukupni rashodi** od 331.321.922 KM i manji su za 6,3% u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2012.godine. Materijalni troškovi i usluge iznose 171.432.459 KM i manji su za 14,4% u odnosu na 2012. godinu, a učestvuju sa 51,7 % u ukupnim rashodima. Troškovi zaposlenih iznose 89.896.166 KM i manji su za 2,4% u odnosu na 2012. godinu, a učestvuju sa 27,1 % u ukupnim rashodima.
- **Dobit** u poslovanju ostvarila su KJKP-a: Rad, Pokopi Tržnice i pijace u ukupnom iznosu od 160.823 KM i veća je za 29,3% u odnosu na prethodnu godinu. Neto dobit u 2013. godini ostvarila su kantonalna javna komunalna preduzeća: Rad, Pokop i Tržnice i pijace u ukupnom iznosu 139.614 KM i veća je za 33,5% u odnosu na prethodnu godinu.
- **Gubitak** u 2013. godini ostvarila su četiri KJKP-a (Vodovod i kanalizacija, Toplane, Sarajevogas Park) i tri JKP-a (Komunalac Hadžići, Vodostan Ilijaš i Trnovo) u iznosu 54.009.438 KM i manji je za 8,2 % u odnosu na ostvaren gubitak na dan 31.12.2012. godine.
- **Cijene** komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat. Sva KJKP-a i JKP-a smatraju da posluju po neekonomskim cijenama. Zbog neekonomskih cijena preduzeća traže da se primjeni član 23. Zakona o komunalnim preduzećima Kantona Sarajevo. Kod posmatranja prijedloga predloženih cijena najveće je povećanje predloženo kod cijena za vodu i odvodnju otpadnih voda.
- U toku 2013. godine javnim komunalnim preduzećima doznačena su **sredstava iz Budžeta Kantona** u iznosu od 22.613.600 KM i manja su za 38,2% u odnosu na prethodnu godinu. Najveća sredstva doznačena su KJKP-u Rad u iznosu od 7.600.000 KM, što predstavlja skoro 1/3 ukupno doznačenih sredstava iz Budžeta Kantona.
- Realizovana investiciona ulaganja u **komunalnu infrastrukturu** u 2013. godini, prema podacima komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a) iznosila su 15.219.492 KM i manja su za 18,7% u odnosu na prethodnu godinu. Ostvarene investicije za građevinske objekte iznose 77,69%, a u opremu 21,39% investicija.
- U toku 2013. godine u komunalnim preduzećima bilo je ukupno 3.558 **zaposlenih** na temelju sati rada. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 1,0%.
- **Prosječna plaća** u komunalnim preduzećima je 2013. godine iznosila 1.015 KM na temelju sati rada i manja je za 0,8% u odnosu na prethodnu godinu, i manja je za 1,3% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2013. godinu koja iznosi 1.029 KM. Kod isplata plaća većina KJKP-a i JKP-a primjenjuje Kolektivni ugovor.

- Kretanje plaća treba da prati organizaciju preduzeća, efikasnost, produktivnost, ekonomičnost u poslovanju, a ne samo primjenu kolektivnog ugovora u komunalnim djelatnostima u djelu koji se odnosi na plaće (pogotovo u današnjoj društveno-ekonomskoj i socijalnoj situaciji u KS i zemlji).

- Na dan 31.12.2013. godine prema **kvalifikacionoj struktura** zaposlenih, kvalifikovani radnici čine 28,3%, radnici sa srednjom spremom 25,0%, radnici sa visokom i višom spremom 12,1%, a preko 34,0 % zaposlenih su sa nižim kvalifikacijama (NSS, PK i NK). U 2013. godini došlo je do smanjenja plaća radnika svih kvalifikacija u prosjeku od 5,0%.

- **Masa neto plaća i naknada** u ukupnim rashodima iznosi 43.327.934 KM i manja je za 1,8% u odnosu na prethodnu godinu, a učešće u ukupnim rashodima iznosi 13,1%.

- **Ukupna poslovna sredstva (aktiva)** javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2013. godine iznosi 1.304.985.452 KM što je neznatno povećanje odnosu na 31.12.2012. godinu. U imovini komunalnih preduzeća najviše učestvuju građevinski objekti sa 56,0%, i manje je za 2,4 indeksna poena u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi **izvora sredstava** dominira kapital sa 72,3 % i manji je za 2,5 indeksni poena u odnosu na prošlu godinu.

- **Izvedeni pokazatelji** poslovanja komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a), ukazuju na to da je u 2012. godini ostvaren prosječan prihod po zaposlenom od 77.183 KM, prosječan rashod po zaposlenom 92.162 KM, prosječna dobit po zaposlenom 45 KM, prosječna neto dobit po zaposlenom 39 KM i prosječan gubitak po zaposlenom 15.023 KM. Prosječna stopa efikasnosti je manja od 1, ukazuje na veoma nisku racionalnost upotrebe raspoloživih resursa. Rentabilnost poslovanja, koje je u svim preduzećima manje od 1 pokazuje na neuspješnost u poslovanju preduzeća.

- Prema **uporednim pokazateljima** poslovanja KJKP-a i JKP-a i pravnih lica koja knjigovodstvo vode po kontnom planu preduzeća Kantona Sarajevo značajno je učešće ukupnog gubitka KJKP-a i JKP-a od 9,7% u ukupno ostvarenom gubitku pravnih lica Kantona Sarajevo, kao i ostvarene prosječne plaće koja je za oko 25% veća u KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo.

- Prema **izvedenim pokazateljima** poslovanja prihod po zaposlenom u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a), manji je za skoro 50,4% od ostvarenog prihoda po zaposlenom u Kantonu Sarajevo. Kantonu Sarajevo, a rashod po zaposlenom za oko 39,5%. Neto dobit po zaposlenom iznosi 38 KM i učestvuje sa 0,7% u ukupnoj neto dobiti po zaposlenom pravnih lica Kantona Sarajevo, dok gubitak po zaposlenom u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a), je 2,8 puta veći od ostvarenog u Kantonu Sarajevo.

**ANEKS – LIČNA KARTA KANTONALNIH I
JAVNIH KOMUNALNIH PREDUZEĆA KANTONA SARAJEVO ZA 2013. GODINU**

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “VODOVOD I KANALIZACIJA”

adresa	Jaroslava Černija br. 8
telefon	237-655; 440-658

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	46.577.136
rashodi (u KM)	68.253.804
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	23.676.668
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	972
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.007
poslovna sredstva (u KM)	888.461.728
tekuća sredstva (u KM)	12.176.852
stalna sredstva (u KM)	876.284.876
kapital (u KM)	816.351.670

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	47.172
rashodi po zaposlenom (u KM)	72.226
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	25.055
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,653
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	3,66

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "SARAJEVOGAS"

adresa	Mehmeda ef Pandže br. 4
telefon	445-120 445-525

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	114.511.649
rashodi (u KM)	141.402.959
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	4.891.310
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	288
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	1.403
poslovna sredstva (u KM)	178.155.045
tekuća sredstva (u KM)	108.514.502
stalna sredstva (u KM)	69.640.543
kapital (u KM)	66.155.173

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	361.235
rashodi po zaposlenom (u KM)	376.665
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	15.430
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,959
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod).	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,06

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "TOPLANE"

adresa	Semira Frašte br. 22
telefon	450-030; 450-527

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi u KM	54.798.552
rashodi (u KM)	78.271.732
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	23.473.180
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	363
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.264
poslovna sredstva (u KM)	125.129.691
tekuća sredstva (u KM)	18.212.027
stalna sredstva (u KM)	106.980.664
kapital (u KM)	

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	150.960
rashodi po zaposlenom (u KM)	215.625
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	64.664
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,700
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	3,01

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "RAD"

adresa	Paromlinska br. 57
telefon	647-879; 656-812

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi(u KM)	37.971.387
rashodi (u KM)	37.918.648
dobit u poslovanju (u KM)	52.739
neto dobit (u KM)	47.465
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.219
prosječna plaća (na temelju sati rada u u KM))	831
poslovna sredstva (u KM)	37.726.745
tekuća sredstva (u KM)	24.657.147
stalna sredstva (u KM)	13.069.598
kapital (u KM)	19.951.573

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM))	30.672
rashodi po zaposlenom (u KM)	30.629
dobit po zaposlenom (u KM)	43
neto dobit po zaposlenom (u KM)	38
gubitak po zaposlenom ((u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,001
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,002
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,001
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,003
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,001
marža profita (dobit/prihod)	0,001
marža profita (neto dobit/prihod)	0,001
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,54

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "PARK"

adresa	Podgaj br. 6
telefon	471-176; 214-164

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	7.854.927
rashodi (u KM)	9.346.261
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	1.419.334
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	316
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	928
poslovna sredstva (u KM)	16.289.292
tekuća sredstva (u KM)	2.919.309
stalna sredstva (u KM)	13.369.983
kapital (u KM)	9.822.662

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	25.420
rashodi po zaposlenom (u KM)	30.247
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	4.826
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,840
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,69

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "POKOP"

adresa	Mula Mustafe Bašeskije br. 38
telefon	535-170; 446-137

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	9.584.116
rashodi (u KM)	9.575.632
dobit u poslovanju (u KM)	8.484
neto dobit (u KM)	2.509
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	196
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.302
poslovna sredstva (u KM)	25.100.503
tekuća sredstva (u KM)	1.501.254
stalna sredstva (u KM)	23.599.249
kapital ((u KM)	3.779.698

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	43.763
rashodi po zaposlenom (u KM)	43.724
dobit po zaposlenom (u KM)	39
neto dobit po zaposlenom (u KM)	11
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,001
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,006
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,006
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,002
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,000
marža profita (dobit/prihod)	0,001
marža profita (neto dobit/prihod)	0,000
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	6,38

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "TRŽNICE I PIJACE"

adresa	Mula Mustafe Bašeskije br. 4a
telefon	205-549

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	3.980.110
rashodi (u KM)	3.880.510
dobit u poslovanju (u KM)	99.600
neto dobit (u KM)	89.640
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	86
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.279
poslovna sredstva (u KM)	20.086.333
tekuća sredstva (u KM)	195.625
stalna sredstva (u KM)	19.890.708
kapital (u KM)	19.441.061

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	46.280
rashodi po zaposlenom (u KM)	45.122
dobit po zaposlenom (u KM)	1.158
neto dobit po zaposlenom (u KM)	1.042
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,026
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,509
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,509
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,005
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,005
marža profita (dobit/prihod)	0,025
marža profita (neto dobit/prihod)	0,025
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	20,35

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "VODOSTAN"

adresa	Ilijaš
telefon	400-024 400-740

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	1.386.807
rashodi (u KM)	1.670.009
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	283.202
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	41
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	859
poslovna sredstva (u KM)	2.724.781
tekuća sredstva (u KM)	903.269
stalna sredstva (u KM)	1.821.512
kapital (u KM)	1.950.189

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	33.825
rashodi po zaposlenom (u KM)	40.732
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	6.907
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,830
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,54

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "KOMUNALAC"

adresa	Žunovačka4 Hadžići
telefon	420-346 420-192

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	2.514.139
rashodi (u KM)	2.657.326
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	143.187
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	66
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	809
poslovna sredstva (u KM)	10.986.824
tekuća sredstva (u KM)	598.675
stalna sredstva (u KM)	10.388.149
kapital (u KM)	5.618.555

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	38.093
rashodi po zaposlenom (u KM)	40.263
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	2.170
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,946
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	4.20

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "TRNOVO"

adresa	Dejčići bb
telefon	438-226

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	294.484
rashodi (u KM)	345.041
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	50.557
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	11
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	788
poslovna sredstva (u KM)	261.510
tekuća sredstva (u KM)	35.066
stalna sredstva (u KM)	226.444
kapital (u KM)	31.639

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	26.771
rashodi po zaposlenom (u KM)	31.367
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	4.596
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,853
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	8,40

JAVNA KOMUNALNA PREDUZEĆA
(KJKP-A I JKP-A)

broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	277.473.307
rashodi (u KM)	331.321.922
dobit u poslovanju (u KM)	160.823
neto dobit (u KM)	139.614
gubitak (u KM)	54.009.438
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.558
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	1.015
poslovna sredstva (u KM)	1.304.985.452
tekuća sredstva (u KM)	169.713.726
stalna sredstva (u KM)	1.135.271.726
kapital (u KM)	943.072.220

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	77.183
rashodi po zaposlenom (u KM)	92.162
dobit po zaposlenom (u KM)	45
neto dobit po zaposlenom (u KM)	39
gubitak po zaposlenom (u KM)	15.023
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,837
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,001
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,001
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,000
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,000
marža profita (dobit/prihod)	0,001
marža profita (neto dobit/prihod)	0,001
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,63

KORIŠTENI IZVORI

1. KJPK Vodovod i kanalizacija (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju za 2013. godinu
Program sanacije gubitka
Struktura gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja
Strukturu cijene usluge i prijedlog cijene sa strukturom

2. KJPK Sarajevogas (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina
Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu
Sanacija gubitka program
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijene i prijedlog ekonomske cijene usluga

3. KJKP Toplane Sarajevo (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Finansijski izvještaj o poslovanju za 2013. godinu
Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomske cijene
Program sanacije gubitka

Problematika poslovanja i Program mjera za sanaciju
Struktura cijene usluge i prijedlog ekonomske cijene

4. KJKP Park Sarajevo (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina

5. KJKP Pokop Sarajevo (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina
Analiza problematike poslovanja sa prijedlogom mjera

6. KJKP Tržnice i pijace (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2012. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijene usluge

7. KJKP Rad (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;

Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina
Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomske cijene
Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja

8. JKP Komunalac Hadžići (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPR), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina
Struktura gubitka i program sanacije gubit
Prijedlog mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijena usluga i prijedlog ekonomske cijene

9. JKP Vodostan Ilijaš (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPR), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina
Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu
Program sanacije gubitka
Program za unaprijeđenje poslovanja
Prijedlog ekonomske cijene i tarifnog sistema

10. JKP „Trnovo“ Trnovo (2013):

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2013. godine (Obrazac-BUPR), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2013. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2013. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;

Godišnji izvještaj o investicijama za 2013. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2013. godina
Podaci o doznačenim sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2013. godinu.

11. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo (2013):

Informacija o poslovanju javnih komunalnih preduzeća u 2012. godini.

12. Federalni zavod za statistiku:

Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po Kantonima, Sarajevo, mart 2013. godine

13. Agencija za finansijske, informatičke i posredničke usluge, d.d. Sarajevo:

Podaci o poslovanju pravnih lica koja knjigovodstvo vode po kontnom planu preduzeća u 2013. godini za Kanton Sarajevo